

WYMAGANIA EDUKACYJNE
HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO
KLASA III

WOJNA I WOJSKOWOŚĆ

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
STAROŻYTNOŚĆ				
6.	Armie w starożytności. Organizacja i techniki walki	przedstawienie organizacji i techniki wojennej armii starożytnych	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: reformy Mariusza, bitwy pod Adrianopolem, zdobycia miasta Rzymu przez Gotów, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: hoplita, falanga, sarisa, manipuł, szyk manipularny, legion, kohorta, <i>Pax Romana</i>, • identyfikuje postacie: Filipa II, Aleksandra Wielkiego, Mariusza, Oktawiana Augusta, Dioklecjana, • lokalizuje na mapie: Macedonię, Ren, Dunaj, Eufrat, Adrianopol, • opisuje główne cechy armii macedońskiej i rzymskiej, • opisuje organizację rzymskiej armii przed 107 r. p.n.e. oraz reformę wojskową Mariusza, • przedstawia organizację i uzbrojenie armii rzymskiej w okresie wielkich podbojów, • omawia taktykę rzymskiej armii działającej w szyku manipularnym oraz wskazuje jego wady i zalety, • porównuje uzbrojenie i sposób walki greckiego hoplity i macedońskiego falangisty, • ocenia, która formacja miała większe walory bojowe – macedońska falanga czy rzymskie legiony 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: hoplita, falanga, legion, <i>Pax Romana</i>, • identyfikuje postacie: Filipa II, Aleksandra Wielkiego, • lokalizuje na mapie: Macedonię, Ren, Dunaj, Eufrat, • opisuje główne cechy armii macedońskiej i rzymskiej, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: reformy Mariusza, bitwy pod Adrianopolem, zdobycia miasta Rzymu przez Gotów, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: sarisa, manipuł, szyk manipularny, kohorta, • identyfikuje postacie: Mariusza, Oktawiana Augusta, Dioklecjana, • lokalizuje na mapie Adrianopol, • opisuje organizację rzymskiej armii przed 107 r. p.n.e. oraz reformę wojskową Mariusza, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację i uzbrojenie armii rzymskiej w okresie wielkich podbojów, • omawia taktykę rzymskiej armii walczącej w szyku manipularnym oraz wskazuje jego wady i zalety, • porównuje uzbrojenie i sposób walki greckiego hoplity i macedońskiego falangisty, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, która formacja miała większe walory bojowe – macedońska falanga czy rzymskie legiony
7.	Wielkie bitwy.	przedstawienie	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: objęcia rządów przez Aleksandra 	DOPUSZCZAJĄCA

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
	Nieśmiertelni wodzowie świata starożytnego	podbojów Aleksandra Wielkiego i Juliusza Cezara oraz przebiegu wojen grecko-perskich i punickich	<p>Wielkiego, rozpoczęcia wyprawy Aleksandra Wielkiego na Persję, bitwy nad Granikiem, bitwy pod Issos, zdobycia Tyru przez Aleksandra Wielkiego, podbicia Egiptu przez Aleksandra Wielkiego, podbicia Mezopotamii przez Aleksandra Wielkiego, bitwy pod Gaugamelą, podboju Persji przez Aleksandra Wielkiego, śmierci Aleksandra Wielkiego, objęcia urzędu konsula przez Juliusza Cezara, wyprawy Juliusza Cezara na Galię, antyrzymskiego powstania w Galii, śmierci Marka Krassusa, bitwy pod Farsalos, śmierci Juliusza Cezara, oblężenia Alezji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: falanga, kohorta, państwa hellenistyczne, konsul, • identyfikuje postacie: Aleksandra Wielkiego, Juliusza Cezara, Filipa II, Dariusza III, Gnejusza Pompejusza, Marka Krassusa, Ariowista, Wercyngetoryksa, • lokalizuje na mapie: Macedonię, Syrię, Palestynę, Persję, Babilon, Galię, Tesalię, Indus, Granik, Issos, Gaugamelę, Alezję, Rubikon, • przedstawia najważniejsze osiągnięcia Juliusza Cezara i Aleksandra Wielkiego, • przedstawia podboje Aleksandra Wielkiego i Juliusza Cezara, • porównuje taktykę wojenną Aleksandra Wielkiego i Juliusza Cezara, • ocenia skuteczność różnorodnych form prowadzenia wojen przez Juliusza Cezara 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: objęcia rządów przez Aleksandra Wielkiego, rozpoczęcia wyprawy Aleksandra Wielkiego na Persję, objęcia urzędu konsula przez Juliusza Cezara, wyprawy Juliusza Cezara na Galię, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: falanga, kohorta, państwa hellenistyczne, konsul, • identyfikuje postacie: Aleksandra Wielkiego, Juliusza Cezara, Filipa II, Dariusza III, • lokalizuje na mapie: Macedonię, Syrię, Palestynę, Persję, Babilon, Galię, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: bitwy nad Granikiem, bitwy pod Issos, zdobycia Tyru przez Aleksandra Wielkiego, podbicia Egiptu przez Aleksandra Wielkiego, podbicia Mezopotamii przez Aleksandra Wielkiego, bitwy pod Gaugamelą, podbicia Persji przez Aleksandra Wielkiego, śmierci Aleksandra Wielkiego, śmierci Juliusza Cezara, • identyfikuje postacie: Gnejusza Pompejusza, Marka Krassusa, • lokalizuje na mapie: Tesalię, Indus, Granik, Issos, Gaugamelę, Alezję, Rubikon, <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia najważniejsze osiągnięcia Juliusza Cezara i Aleksandra Wielkiego, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: antyrzymskiego powstania w Galii, śmierci Marka Krassusa, bitwy pod Farsalos, oblężenia Alezji, • identyfikuje postacie: Ariowista, Wercyngetoryksa, • przedstawia podboje Aleksandra Wielkiego i Juliusza Cezara, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje taktykę wojenną Aleksandra Wielkiego i Juliusza Cezara, • ocenia skuteczność różnorodnych form prowadzenia wojen przez Juliusza Cezara
ŚREDNIOWIECZE				

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
8.	Od woja do rycerza. Armie średniowiecznej Europy	przedstawienie postępu w sztuce wojennej i uzbrojeniu w epoce średniowiecza	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: inwazji Arabów na Półwysep Iberyjski, zakończenia walk chrześcijańskich królestw z Arabami na Półwyspie Iberyjskim, rozpoczęcia i zakończenia wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej, wojny stuletniej, bitwy pod Nikopolis, bitwy pod Warną, zdobycia Konstantynopola przez Turków, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: wikingowie, albigensi, drużyna królewska, hołd lenny, system wasalno-lenny, wyprawa krzyżowa, heretyk, wojna stuletnia, żakeria, frondibola, • identyfikuje postacie: Urbana II, Mieszka I, Władysława Warneńczyka, • lokalizuje na mapie: Półwysep Iberyjski, Cieśninę Gibraltarską, Konstantynopol, Portugalie, Kastylię, Aragonię, Państwo Wielkomorawskie, siedziby Wizygotów, Ostrogotów, Wandalów, Awarów, Longobardów, Bułgarów, Burgundów i Słowian, Flandrię, Clermont, Warnę, Nikopolis, • wymienia główne przyczyny wojen toczonych w średniowieczu, • przedstawia proces rozwoju fortyfikacji w średniowieczu oraz konsekwencje tych przemian, • omawia proces zmian w organizacji i sposobie działania średniowiecznych armii, • ocenia, czy zmiany zachodzące w średniowiecznych armiach były odpowiedzią na zmieniające się warunki pola walki 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: inwazji Arabów na Półwysep Iberyjski, rozpoczęcia i zakończenia wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej, bitwy pod Warną, zdobycia Konstantynopola przez Turków, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: drużyna królewska, hołd lenny, wyprawa krzyżowa, heretyk, • identyfikuje postacie: Urbana II, Mieszka I, Władysława Warneńczyka, • lokalizuje na mapie: Półwysep Iberyjski, Cieśninę Gibraltarską, Konstantynopol, Portugalie, • wymienia główne przyczyny wojen toczonych w średniowieczu, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: zakończenia walk chrześcijańskich królestw z Arabami na Półwyspie Iberyjskim, wojny stuletniej, bitwy pod Nikopolis, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: system wasalno-lenny, wojna stuletnia, wikingowie, • lokalizuje na mapie: Kastylię, Aragonię, Państwo Wielkomorawskie, siedziby Wizygotów, Ostrogotów, Wandalów, Awarów, Longobardów, Bułgarów, Burgundów i Słowian, • przedstawia proces rozwoju fortyfikacji w średniowieczu oraz konsekwencje tych przemian, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: albigensi, żakeria, frondibola, • lokalizuje na mapie: Flandrię, Clermont, Warnę, Nikopolis, • omawia proces zmian w organizacji i sposobie działania średniowiecznych armii, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy zmiany zachodzące w średniowiecznych armiach były odpowiedzią na zmieniające się warunki pola walki
9.	Kultura rycerska	przedstawienie etapów edukacji rycerskiej	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: założenia zakonu templariuszy, założenie zakonu krzyżackiego, założenie 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: giermek, kodeks rycerski, joannici,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
		i omówienie rycerskiego kodeksu honorowego	<p>zakonu joannitów, założenia Zakonu Pruskich Rycerzy Chrystusowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: giermek, kodeks rycerski, joannici, templariusze, Krzyżacy, bracia dobrzyńscy, trubadur, primogenitura, • identyfikuje postacie: Konrada Mazowieckiego, Filipa IV Pięknego, Klemensa V, Jakuba de Molay, Hugona z Payens, bp. Chrystiana, • lokalizuje na mapie: Palestynę, Maltę, Prowansję, Rodos, ziemię chełmińską, Cypr, • opisuje, na czym polegała edukacja rycerska, • charakteryzuje działalność zakonów rycerskich, • odwołując się do kodeksu rycerskiego, wymienia cechy idealnego rycerza, • ocenia działalność zakonów rycerskich w średniowieczu, • ocenia, czy reguły, które obowiązywały rycerzy zakonnych, były zgodne z etosem rycerskim 	<p>templariusze, Krzyżacy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Konrada Mazowieckiego, Filipa IV Pięknego, Klemensa V, Jakuba de Molay, • opisuje, na czym polegała edukacja rycerska, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: założenia zakonu templariuszy, założenia zakonu krzyżackiego, założenia zakonu joannitów, założenia Zakonu Pruskich Rycerzy Chrystusowych, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: bracia dobrzyńscy, trubadur, primogenitura, • identyfikuje postacie: Hugona z Payens, bp. Chrystiana, • lokalizuje na mapie: Palestynę, Maltę, Prowansję, Rodos, ziemię chełmińską, Cypr, • charakteryzuje działalność zakonów rycerskich, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • odwołując się do kodeksu rycerskiego, wymienia cechy idealnego rycerza, • ocenia działalność zakonów rycerskich w średniowieczu, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy reguły, które obowiązywały rycerzy zakonnych, były zgodne z etosem rycerskim
10.	Wojny sprawiedliwe i niesprawiedliwe w średniowieczu	charakterystyka koncepcji wojny sprawiedliwej i niesprawiedliwej w średniowieczu	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: synodów w Charroux i Narbonne, soboru w Konstancji, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna prywatna, wojna sprawiedliwa, pokój boży, • identyfikuje postacie: Cyclerona, św. Augustyna z Hippony, św. Tomasza z Akwinu, Stanisława ze Skarbimierza, Pawła Włodkowica, • lokalizuje na mapie: Konstancję, Narbonę, Charroux, • opisuje, na czym według św. Tomasza 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna prywatna, wojna sprawiedliwa, pokój boży, • identyfikuje postacie: Cyclerona, św. Augustyna z Hippony, św. Tomasz z Akwinu, Stanisława ze Skarbimierza, Pawła Włodkowica, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: synodów w Charroux i Narbonne, soboru w Konstancji, • lokalizuje na mapie: Konstancję, Narbonę, Charroux, • Charakteryzuje poglądy św. Augustyna i św. Tomasza na temat

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			z Akwinu polegała wojna sprawiedliwa, • wyjaśnia, na czym polegał pokój boży i ocenia jego znaczenie dla średniowiecznej Europy, • charakteryzuje poglądy św. Augustyna i św. Tomasza na temat wojny, • przedstawia poglądy Pawła Włodkowica na temat wojny i porównuje je z ideami dominującymi wówczas w Europie, • odwołując się do właściwych przykładów, ocenia, czy idea pokoju bożego wpłynęła na sposób prowadzenia wojen w średniowiecznej Europie	wojny, • opisuje, na czym według św. Tomasza z Akwinu polegała wojna sprawiedliwa, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> • wyjaśnia, na czym polegał pokój boży i ocenia jego znaczenie dla średniowiecznej Europy, • przedstawia poglądy Pawła Włodkowica na temat wojny i porównuje je z ideami dominującymi wówczas w Europie, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> • odwołując się do właściwych przykładów, ocenia, czy idea pokoju bożego wpłynęła na sposób prowadzenia wojen w średniowiecznej Europie
11.	Sprawdzian		•	
NOWOŻYTNOŚĆ				
12.	Armia nowożytna	przedstawienie postępu w sztuce wojennej i uzbrojeniu armii nowożytnych	• pamięta daty: upadku Rzeczypospolitej, wprowadzenia komputu, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: muszkietier, pikinier, kontrmarsz, karabin skałkowy, rajtar, rapier, karakol, kirasjer, arkebuzeria, arkebuz, dragonia, ludwisarnia, konstrukcja bastionowa, kurtyna, kondotier, wojsko zaciężne, jasyr, husaria, lisowczycy, piechota wybraniecka, wojsko kwarciane, autorament narodowy, autorament cudzoziemski, komput, • identyfikuje postacie: Stefana Batorego, Władysława IV Wazę, Jana III Sobieskiego, Stanisława Augusta Poniatowskiego, Sebastiana de Vauban, • opisuje rodzaje wojsk w Rzeczypospolitej, • opisuje organizację armii Rzeczypospolitej, • wyjaśnia, w jaki sposób upowszechnienie broni palnej wpłynęło na reorganizację armii	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> • pamięta datę upadku Rzeczypospolitej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojsko zaciężne, jasyr, husaria, lisowczycy, piechota wybraniecka, wojsko kwarciane, autorament narodowy, autorament cudzoziemski, • identyfikuje postacie: Stefana Batorego, Władysława IV Wazę, Jana III Sobieskiego, Stanisława Augusta Poniatowskiego, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: muszkietier, pikinier, rajtar, kirasjer, arkebuzeria, arkebuz, dragonia, ludwisarnia, konstrukcja bastionowa, • opisuje rodzaje wojsk w Rzeczypospolitej, • opisuje organizację armii Rzeczypospolitej, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> • pamięta datę wprowadzenia komputu, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: kondotier, kurtyna, kontrmarsz, karabin skałkowy, karakol, komput, rapier, • identyfikuje postać Sebastiana de Vaubana,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>europejskich w epoce nowożytnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje system organizacji nowożytnych armii europejskich i armii Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób upowszechnienie broni palnej wpłynęło na reorganizację armii europejskich w epoce nowożytnej, BARDZO DOBRA porównuje system organizacji nowożytnych armii europejskich i armii Rzeczypospolitej
13.	Konflikty religijne w Europie w XV i XVI w.	przedstawienie przyczyn, przebieg i konsekwencji wojen religijnych w Europie	<ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: powstania husyckiego, bitwy pod Lipanami, wystąpienia Marcina Lutra, edyktu Karola V potępiającego Lutra, wojny chłopskiej, buntu Franza von Sickingena, wydanego przez sejm Rzeszy zakazu szerzenia luteranizmu, utworzenia Ligi Szmalkaldzkiej, I wojny religijnej w Niemczech, bitwy pod Mühlbergiem, ogłoszenia <i>interim</i> augsburskiego, II wojny religijnej w Niemczech, pokoju w Augsburgu, edyktu tolerancyjnego Katarzyny Medycejskiej, rzezi protestantów w Vassy, wojen religijnych we Francji, nocy św. Bartłomieja, wygaśnięcia dynastii Walezjuszów, koronacji Henryka IV Burbona, edyktu nantejskiego, unii w Utrechcie, powstania Republiki Zjednoczonych Prowincji Niderlandów, wyjaśnia i stosuje pojęcia: protestanci, albigensi, waldensi, sekularyzacja, husyci, wojna chłopska, hugenoci, taborcy, identyfikuje postacie: Jana Wiclifa, Jana Husa, Jana Żiżkę, Zygmunta Luksemburskiego, Karola V Habsburga, Henryka II Walezjusza, Katarzynę Medycejską, Henryka IV Burbona, Małgorzatę de Valois, Wilhelma I Orańskiego, Franza von Sickingena, lokalizuje na mapie: Pragę, Paryż, Augsburg, Wormację, Utrecht, Republikę Zjednoczonych 	<p>DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: wystąpienia Marcina Lutra, wojen religijnych we Francji, nocy św. Bartłomieja, edyktu nantejskiego, pokoju w Augsburgu, wyjaśnia i stosuje pojęcia: sekularyzacja, husyci, hugenoci, protestanci, identyfikuje postacie: Jana Husa, Zygmunta Luksemburskiego, Karola V Habsburga, Henryka II Walezjusza, Katarzynę Medycejską, lokalizuje na mapie: Pragę, Paryż, Republikę Zjednoczonych Prowincji Niderlandów, <p>DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: edyktu Karola V potępiającego Lutra, wojny chłopskiej, buntu Franza von Sickingena, utworzenia Ligi Szmalkaldzkiej, I wojny religijnej w Niemczech, II wojny religijnej w Niemczech, wojen religijnych we Francji, powstania Republiki Zjednoczonych Prowincji Niderlandów, wyjaśnia i stosuje pojęcia: albigensi, waldensi, wojna chłopska, taborcy, identyfikuje postacie: Jana Wiclifa, Jana Żiżkę, Henryka IV Burbona, Wilhelma I Orańskiego, lokalizuje na mapie: Augsburg, Wormację, Utrecht, opisuje genezę wojen religijnych w Niemczech, <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: wydanego przez sejm Rzeszy zakazu szerzenia luteranizmu, utworzenia Ligi Szmalkaldzkiej, bitwy pod Mühlbergiem, ogłoszenia <i>interim</i> augsburskiego, powstania husyckiego, bitwy pod Lipanami, edyktu tolerancyjnego Katarzyny

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>Prowincji Niderlandów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje genezę wojen religijnych w Niemczech, • charakteryzuje przyczyny i skutki wojen husyckich, • porównuje główne założenia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego oraz ocenia, które z nich były korzystniejsze dla protestantów 	<p>Medycejskiej, rzezi protestantów w Vassy, wygaśnięcia dynastii Walezjusów, koronacji Henryka IV Burbona, unii w Utrechcie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje przyczyny i skutki wojen husyckich, <p>BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje główne założenia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego oraz ocenia, które z nich były korzystniejsze dla protestantów
14.	Między religią a polityką.	przedstawienie przyczyn, przebiegu i konsekwencji wojny trzydziestoletniej oraz charakterystyka konfliktów religijnych w Europie XVII w.	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wojny trzydziestoletniej, pokoju w Augsburgu, pokoju westfalskiego, utworzenia Unii Protestantckiej, utworzenia Ligi Katolickiej, defenestracji praskiej, etapu czeskiego wojny trzydziestoletniej, bitwy pod Białą Górą, wojny o Palatynat, bitwy pod Lutter, zajęcia wysp Wolin i Uznam przez Gustawa Adolfa, zawarcia sojuszu szwedzko-francuskiego, bitwy pod Lützen, etapu francuskiego wojny trzydziestoletniej, bitwy pod Rocroi, bitwy pod Fryburgiem, zdobycia La Rochelle przez siły królewskie, wydania tzw. edyktu łaski, zniesienia edyktu nantejskiego, wojny domowej w Anglii, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna trzydziestoletnia, Unia Protestantcka, Liga Katolicka, defenestracja praska, • identyfikuje postacie: Fryderyka V, Maksymiliana Bawarskiego, Ferdynanda Habsburga, Chrystiana IV, Gustawa II Adolfa, Ludwika XIII, Armanda Richelieu, Ludwika XIV, Olivera Cromwella, Karola I Stuarta, Karola II Stuarta, Jakuba II Stuarta, Wilhelma III Orańskiego, Marię II Stuart, 	<p>DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wojny trzydziestoletniej, pokoju w Augsburgu, pokoju westfalskiego, utworzenia Unii Protestantckiej, utworzenia Ligi Katolickiej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna trzydziestoletnia, Unia Protestantcka, Liga Katolicka, defenestracja praska, • lokalizuje na mapie: Pragę, Szwecję, Szwajcarię, Wolin, Uznam, • przedstawia ogólną charakterystykę wojny trzydziestoletniej, <p>DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: defenestracji praskiej, etapu czeskiego wojny trzydziestoletniej, etapu francuskiego wojny trzydziestoletniej, wojny domowej w Anglii, sojusz szwedzko-francuskiego, • identyfikuje postacie: Fryderyka V, Maksymiliana Bawarskiego, Ferdynanda Habsburga, Chrystiana IV, Gustawa II Adolfa, Ludwika XIII, Armanda Richelieu, Ludwika XIV, Olivera Cromwella, Karola I Stuarta, Karola II Stuarta, Jakuba II Stuarta, Wilhelma III Orańskiego, Marię II Stuart, • lokalizuje na mapie: Westfalię, Brandenburgię, Alzację, Pomorze Przednie, Magdeburg, • omawia główne etapy wojny trzydziestoletniej, <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: bitwy pod Białą Górą, wojny o Palatynat, bitwy pod Lutter, zajęcia przez Gustawa Adolfa wysp Wolin i Uznam, bitwy pod Lützen, bitwy pod Rocroi, bitwy pod Fryburgiem, zdobycia

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapie: Pragę, Szwecję, Szwajcarię, Wolin, Uznam, Westfalię, Brandenburgię, Alzację, Pomorze Przednie, Magdeburg, • przedstawia ogólną charakterystykę wojny trzydziestoletniej, • omawia główne etapy wojny trzydziestoletniej, • wskazuje przyczyny przystępowania kolejnych państw do wojny trzydziestoletniej, • przedstawia, jakie zmiany polityczno-terytorialne wprowadzono w Europie na mocy pokoju westfalskiego, • porównuje przyczyny walki monarchów z opozycją we Francji i w Anglii w XVII w. 	<p>La Rochelle przez siły królewskie, wydania tzw. edyktu łaski, zniesienia edyktu nantejskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny przystępowania kolejnych państw do wojny trzydziestoletniej, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, jakie zmiany polityczno-terytorialne wprowadzono w Europie na mocy pokoju westfalskiego, • porównuje przyczyny walki monarchów z opozycją we Francji i w Anglii w XVII w.
15.	Nowożytna armia Rzeczypospolitej	przedstawienie najwybitniejszych wodzów Rzeczypospolitej, oraz największych sukcesów polskiego i litewskiego oręża (od schyłku XVI do połowy XVII w.)	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: utworzenia urzędu hetmana wielkiego koronnego, powstania Komisji Wojskowych, bitwy pod Gniewem, nominacji Jana Zamoyskiego na hetmana wielkiego koronnego, zdobycia Wielicza, bitwy pod Byczyną, śmierci Jana Zamoyskiego, nominacji Stanisława Żółkiewskiego na hetmana polnego koronnego, nominacji Stanisława Żółkiewskiego na hetmana wielkiego koronnego, wojny Rzeczypospolitej z Rosją (1609–1619), bitwy pod Kłuszynem, bitwy pod Cecorą, bitwy pod Białym Kamieniem, bitwy pod Kircholmem, nominacji Jana Karola Chodkiewicza na hetmana polnego litewskiego, najazdu Osmana II na Polskę, bitwy pod Chocimiem (1621), bitwy pod Martynowem, bitwy pod Trzcianą, bitwy pod Sasowym Rogiem, bitwy pod Ochmatowem, najazdu Abazego paszy na Polskę, nominacji Stanisława 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: bitwy pod Byczyną, wojny Rzeczypospolitej z Rosją (1609–1619), bitwy pod Kłuszynem, bitwy pod Cecorą, bitwy pod Białym Kamieniem, bitwy pod Kircholmem, bitwy pod Chocimiem (1621), • wyjaśnia i stosuje pojęcia: hetman wielki, hetman polny, • identyfikuje postacie: Jana Zamoyskiego, Jana Tarnowskiego, Zygmunta III Wazę, Stanisława Żółkiewskiego, Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Koniecpolskiego, • lokalizuje na mapie: imperium osmańskie, Mołdawię, Wołoszczyznę, Inflanty, • wymienia wybitnych wodzów Rzeczypospolitej i ich największe osiągnięcia militarne, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: utworzenia urzędu hetmana wielkiego koronnego, bitwy pod Gniewem, zdobycia Wielicza, bitwy pod Martynowem, bitwy pod Trzcianą, bitwy pod Sasowym Rogiem, bitwy pod Ochmatowem, • identyfikuje postacie: Konstantego Ostrogskiego, Iwana IV

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>Koniecpolskiego na hetmana wielkiego koronnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: hetman wielki, hetman polny, • identyfikuje postacie: Jana Zamoyskiego, Jana Tarnowskiego, Konstantego Ostrońskiego, Iwana IV Groźnego, Zygmunta III Wazę, Maksymiliana Habsburga, Stanisława Żółkiewskiego, Wasyla Szujskiego, Jana Karola Chodkiewicza, Osmana II, Stanisława Koniecpolskiego, • lokalizuje na mapie: imperium osmańskie, Mołdawię, Wołoszczyznę, Inflanty, Gniew, Byczynę, Kłuszyn, Cecorę, Chocim, Biały Kamień, Kircholm, Smoleńsk, Trzcianę, Ochmatów, • wymienia wybitnych wodzów Rzeczypospolitej i ich największe osiągnięcia militarne, • charakteryzuje taktykę wojenną wodzów Rzeczypospolitej w XVI–XVII w., • ocenia, który z hetmanów Rzeczypospolitej zasługuje na największe uznanie ze względu na dokonania militarne, • ocenia, czy dożywotnie pełnienie funkcji hetmana było dobrym rozwiązaniem ustrojowym 	<p>Groźnego, Maksymiliana Habsburga, Wasyla Szujskiego, Osmana II,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapie: Gniew, Byczynę, Kłuszyn, Cecorę, Chocim, Biały Kamień, Kircholm, Smoleńsk, Trzcianę, Ochmatów, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: nominacji Jana Zamoyskiego na hetmana wielkiego koronnego, śmierci Jana Zamoyskiego, nominacji Stanisława Żółkiewskiego na hetmana polnego koronnego, nominacji Stanisława Żółkiewskiego na hetmana wielkiego koronnego, nominacji Jana Karola Chodkiewicza na hetmana polnego litewskiego, najazdu Osmana II na Polskę, najazdu Abazego paszy na Polskę, nominacji Stanisława Koniecpolskiego na hetmana wielkiego koronnego, • charakteryzuje taktykę wojenną wodzów Rzeczypospolitej w XVI–XVII w., <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, który z hetmanów Rzeczypospolitej zasługuje na największe uznanie ze względu na dokonania militarne, • ocenia, czy dożywotnie pełnienie funkcji hetmana było dobrym rozwiązaniem ustrojowym
16.	Sukcesy oręża Rzeczypospolitej i ich autorzy.	przedstawienie najwybitniejszych dowódców Rzeczypospolitej i analiza stosowanej przez nich taktyki	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wojny północnej, potopu szwedzkiego, bitwy pod Beresteczkiem, oblężenia Częstochowy, bitwy pod Mławami, najazdu rosyjskiego na Rzeczpospolitą, aktu podporządkowania Litwy Karolowi X Gustawowi, bitwy pod Warką, , wyprawy Stefana Czarneckiego do Danii, bitwy pod 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: zdobycia Kamieńca Podolskiego przez Turków, bitwy pod Chocimiem (1673), wojny w obronie <i>Konstytucji 3 maja</i>, bitwy pod Wiedniem, powstania kościuszkowskiego, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: walka podjazdowa, wojna szarpana, • identyfikuje postacie: Stefana Czarnieckiego, Jana Sobieskiego, Jana Kazimierza, Jerzego Sebastiana Lubomirskiego, Janusza Radziwiłła,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
		wojenną (2. połowa XVII–XVIII w.)	<p>Połonką, walki Jerzego Sebastiana Lubomirskiego z najazdem siedmiogrodzkim, kapitulacji sił rosyjsko-kozackich pod Cudnowem, zdobycia Kamieńca Podolskiego przez Turków, bitwy pod Chocimiem (1673), koronacji królewskiej Jana Sobieskiego, pokoju w Żurawnie, bitwy pod Wiedniem, bitwy pod Saratogą, wojny w obronie <i>Konstytucji 3 maja</i>, bitwy pod Dubienką, powstania kościuszkowskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: walka podjazdowa, wojna szarpana, regimentarz, konfederacja, Liga Święta, • identyfikuje postacie: Stefana Czarnieckiego, Karola X Gustawa, Jerzego II Rakoczego, Jana III Sobieskiego, Stanisława Żółkiewskiego, Jerzego Sebastiana Lubomirskiego, Janusza Radziwiłła, Jana Kazimierza, Piotra Doroszenkę, Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Kara Mustafę, Tadeusza Kościuszkę, Józefa Poniatowskiego, Franciszka Ksawerego Branickiego, Stanisława Augusta Poniatowskiego, • lokalizuje na mapie: miejsca omawianych bitew • przedstawia przemiany w polskiej wojskowości od połowy XVII do schyłku XVIII w., • przedstawia karierę wojskową Stefana Czarnieckiego, Jana Sobieskiego • ocenia rolę Stefana Czarnieckiego w wojnach prowadzonych przez Rzeczpospolitą, • omawia taktykę stosowaną przez Jana Sobieskiego, • ocenia postać Jana Sobieskiego jako obrońcy 	<p>Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Kara Mustafę, Tadeusza Kościuszkę, Józefa Poniatowskiego, Franciszka Ksawerego Branickiego, Stanisława Augusta Poniatowskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapie: Szwecję, ujście Wisły, Warszawę, Danię, Podole, prawobrzeżną Ukrainę, imperium osmańskie, Wiedeń, Austrię, Stany Zjednoczone Ameryki, widły Wisły i Sanu, Częstochowę, • przedstawia dokonania militarne wybranego dowódcy wojsk Rzeczypospolitej z omawianego okresu, • przedstawia przykłady różnych postaw (bohaterstwo, zdrada) wodzów Rzeczypospolitej w omawianym okresie, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wojny północnej, potopu szwedzkiego, bitwy pod Beresteczkiem, wyprawy Stefana Czarnieckiego do Danii, najazdu rosyjskiego na Rzeczpospolitą (1654), kapitulacji sił rosyjsko-kozackich pod Cudnowem, aktu podporządkowania Litwy Karolowi X Gustawowi, bitwy pod Podhajcami, nominacji Jana Sobieskiego na hetmana wielkiego koronnego, bitwy pod Saratogą, bitwy pod Dubienką, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: regimentarz, konfederacja, Liga Święta, • identyfikuje postacie: Karola X Gustawa, Jerzego II Rakoczego, Stanisława Żółkiewskiego, Piotra Doroszenkę, Krym-Gireja, • lokalizuje na mapie: Beresteczko, Warkę, Brandenburgię, Siedmiogród, Podhajce, Kamieniec Podolski, Chocim, Wenecję, Mołdawię, Zieleńce, Dubienkę, Raclawice, Maciejowice, Kiejdany, • przedstawia karierę wojskową Stefana Czarnieckiego, • przedstawia karierę wojskową Jana Sobieskiego, • przedstawia karierę wojskową Tadeusza Kościuszki, <p>• przedstawia dokonania militarne i polityczne wybory Janusza Radziwiłła i Jerzego Sebastiana Lubomirskiego,</p> <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: bitwy pod Warką, bitwy pod Magierowem, bitwy pod

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>Rzeczypospolitej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia karierę wojskową Tadeusza Kościuszki i ocenia jego postać • przedstawia dokonania militarne i polityczne wybory Janusza Radziwiłła i Jerzego Sebastiana Lubomirskiego, • porównuje i ocenia postawy postaci powszechnie uznawanych za bohaterów narodowych (Stefana Czarnieckiego, Jana Sobieskiego, Tadeusz Kościuszki) i zdrajców (Jerzego Sebastiana Lubomirskiego, Janusza Radziwiłła, Franciszka Ksawerego Branickiego) 	<p>Połonką, nominacji Stefana Czarnieckiego na hetmana polnego koronnego, nominacji Jana Sobieskiego na hetmana polnego koronnego, pokoju w Żurawnie, nominacji Tadeusza Kościuszki na generała armii koronnej, walki Jerzego Sebastiana Lubomirskiego z najazdem siedmiogrodzkim, oblężenia Częstochowy, bitwy pod Mątwami, bitwy pod Szklowem,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapie: Batoń, Radnot, Magierów, Połonkę, Buczacz, Żurawno, Szczekociny, Cudnów, Mątwy, Szklów, • ocenia rolę Stefana Czarnieckiego w wojnach prowadzonych przez Rzeczpospolitą, • omawia taktykę stosowaną przez Jana Sobieskiego, • ocenia postać Jana Sobieskiego jako obrońcy Rzeczypospolitej, • ocenia postać Tadeusza Kościuszki jako obrońcy ojczyzny, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przemiany w polskiej wojskowości od połowy XVII do schyłku XVIII w., • porównuje i ocenia postawy postaci powszechnie uznawanych za bohaterów narodowych (Stefana Czarnieckiego, Jana Sobieskiego, Tadeusz Kościuszki) i zdrajców (Jerzego Sebastiana Lubomirskiego, Janusza Radziwiłła, Franciszka Ksawerego Branickiego)
17.	Sprawdzian wiadomości			
XIX WIEK				
18.	Wielkie zwycięstwa Napoleona	przedstawienie osiągnięć Napoleona Bonaparte'go w dziedzinie sztuki wojennej	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: panowania Napoleona I, bitwy pod Jemappes, wojny z II koalicją, wojny z III koalicją, wojny z IV koalicją, wojny za Pirenejami, wojny z V koalicją, wyprawy Napoleona na Rosję, wojny z VI koalicją, stu dni Napoleona, bitwy pod Aspern / Essling, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: tyraliera, grenadierzy, komunik, korpus, lekka kawaleria, huzarzy, strzelcy konni, kawaleria liniowa, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: panowania Napoleona I, stu dni Napoleona, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: tyraliera, korpus, odwody, • identyfikuje postać Napoleona Bonaparte'go, • lokalizuje na mapie: Francję, Rosję, Austrię, Wielką Brytanię, Prusy, Saksonię, Hiszpanię, Szwecję, Niderlandy, Austerlitz, Trfalgar, Borodino, Lipsk, Paryż, Waterloo, Moskwę, Elbę, Pireneje, • przedstawia wybrane elementy sztuki wojennej Napoleona Bonaparte'go,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>dragoni, szwoleżerzy-lansjerzy, eklererzy, jazda ciężka, kirasjerzy, karabinierzy, grenadierzy konni, masa przełamująca, odwody, bitwa z położenia środkowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Napoleona Bonapartego, Karola Habsburga, • lokalizuje na mapie: Jemappes , Francję, Rosję, Austrię, Wielką Brytanię, Prusy, Saksonię, Hiszpanię, Szwecję, Niemczech, Marengo, Hohenlinden, Trafalgar, Jenę, Auerstedt, Austerlitz, Somosierrę, Iławę Pruską, Frydland, Wagram, Borodino, Berezynę, Lipsk, Paryż, Waterloo, Moskwę, Elbę, Pireneje, Aspern / Essling • przedstawia taktykę armii francuskiej przed 1792 r., • przedstawia zmiany taktyki armii francuskiej w okresie rewolucji, • przedstawia taktykę Napoleona Bonapartego, • omawia skład, strukturę i formacje armii Napoleona Bonapartego, • charakteryzuje typowy przebieg bitwy napoleońskiej, • wyjaśnia, na czym polegała bitwa z położenia środkowego, • przedstawia przyczyny ostatecznej porażki Napoleona I, • wymienia elementy, które ze sztuki wojennej Napoleona Bonapartego przejęli jego wrogowie 	<p>DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wojny z II koalicją, wojny z III koalicją, wojny z IV koalicją, wojny za Pirenejami, wojny z V koalicją, wyprawy Napoleona na Rosję, wojny z VI koalicją, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: grenadierzy, komunik, lekka kawaleria, kawaleria liniowa, jazda ciężka, kirasjerzy, karabinierzy, grenadierzy konni, masa przełamująca, bitwa z położenia środkowego, • identyfikuje postać Karola Habsburga, • lokalizuje na mapie: Marengo, Jenę, Somosierrę, Iławę Pruską, Frydland, Wagram, Berezynę, • przedstawia taktykę Napoleona Bonapartego, • omawia skład, strukturę i formacje armii Napoleona Bonapartego, <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: bitwy pod Jemappes, bitwy pod Aspern / Essling, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: huzarzy, strzelcy konni, dragoni, szwoleżerzy-lansjerzy, eklererzy, • lokalizuje na mapie: Jemappes, Hohenlinden, Aspern / Essling, • przedstawia taktykę armii francuskiej przed 1792 r., • przedstawia zmiany taktyki armii francuskiej w okresie rewolucji, • wyjaśnia, na czym polegała bitwa z położenia środkowego, • charakteryzuje typowy przebieg bitwy napoleońskiej, <p>BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny ostatecznej porażki Napoleona I, • wymienia elementy, które ze sztuki wojennej Napoleona Bonapartego przejęli jego wrogowie
19.	Polacy u boku Napoleona	przedstawienie walki polskich żołnierzy u boku Napoleona	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: istnienia Legionów Polskich we Włoszech, zamachu stanu Napoleona Bonapartego, bitew pod Weroną i Magnano, powstania Legii Włoskiej, bitwy pod Marengo, 	<p>DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: istnienia Legionów Polskich we Włoszech, zamachu stanu Napoleona Bonapartego, bitwy pod Marengo, zwycięstw wojsk napoleońskich pod Auerstedt i Jeną, wybuchu wojny francusko-

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
		Bonapartego	<p>bitwy pod Hohenlinden, bitwy nad Trebbią, pokoju w Luneville, zwycięstw wojsk napoleońskich pod Auerstedt i Jeną, utworzenia Legii Północnej, pokoju w Tylży, zajęcia Warszawy przez wojska napoleońskie, wybuchu wojny francusko-austriackiej (1809), zajęcia Hiszpanii przez wojska francuskie, bitwy w wąwozie Somosierra, zdobycia Saragossy przez Legię Nadwiślańską, bitwy pod Albuherą, najazdu Napoleona na Rosję, bitwy pod Borodino (Możajskiem), bitwy pod Winkowem (Tarutinem), zajęcie Księstwa Warszawskiego przez wojska rosyjskie, bitwy pod Lipskiem,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: „piekielni lansjerzy”, „Szwadron Elby”, • identyfikuje postacie: Stanisława Sołtyka, Jana Henryka Dąbrowskiego, Napoleona Bonapartego, Franciszka Rymkiewicza, Karola Kniaziewicza, Franciszka Foissac-Latour, Józefa Bonapartego, Józefa Wybickiego, Józefa Zajączka, Józefa Poniatowskiego, Stanisława Fiszera, Aleksandra Roźnieckiego, Jeana Pelletiera, Józefa Chłopickiego, Aleksandra I, • lokalizuje na mapie: państwa i miejsca bitew omawiane w rozdziale • przedstawia okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech i ich strukturę • omawia szlak bojowy Legionów Polskich, • przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego, • przedstawia walki armii Księstwa Warszawskiego podczas wojny z Austrią 	<p>austriackiej (1809), zajęcia Hiszpanii przez wojska francuskie, pokoju w Tylży, najazdu Napoleona na Rosję, bitwy pod Borodino (Możajskiem), bitwy pod Lipskiem,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Jana Henryka Dąbrowskiego, Napoleona Bonapartego, Józefa Wybickiego, Karola Kniaziewicza, Józefa Poniatowskiego, Józefa Chłopickiego, Aleksandra I, • lokalizuje na mapie: Włochy, Francję, Rzym, Państwo Kościelne, Rosję, Wielką Brytanie, Turcję, Wiedeń, Berlin, Wielkopolskę, Warszawę, Gdańsk, Księstwo Warszawskie, Raszyn, Sandomierz, Lublin, Zamość, Lwów, Kraków, Hiszpanię, Smoleńsk, Borodino, Moskwę, Berezynę, Lipsk, Elbę, Waterloo, • przedstawia okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech, • przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego, • wymienia przykłady bitew, w których Polacy walczyli w ramach sił Napoleona Bonapartego, <p>DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: bitwy pod Marengo, bitwy pod Hohenlinden, pokoju w Luneville, zwycięstw Napoleona pod Auerstedt i Jeną, zajęcia Warszawy przez wojska napoleońskie, bitwy w wąwozie Somosierra, zdobycia Saragossy przez Legię Nadwiślańską, zajęcia Księstwa Warszawskiego przez wojska rosyjskie, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: „piekielni lansjerzy”, „Szwadron Elby”, • identyfikuje postacie: Józefa Bonapartego, Józefa Zajączka, • lokalizuje na mapie: Republikę Lombardzką, Mantuę, Królestwo Neapolu, Marengo, Mediolan, Luneville, Ren, Frankfurt, Hohenlinden, Santo Domingo, Auerstedt, Jenę, Tczew, Słupsk, Kołobrzeg, Frydland, Tylżę, Wagram, • omawia szlak bojowy Legionów Polskich, • przedstawia walki armii Księstwa Warszawskiego podczas wojny z Austrią w 1809 r., • omawia walki polskich oddziałów podczas wyprawy Napoleona na Rosję,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>w 1809 r.,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia walki polskich oddziałów w Hiszpanii, • omawia walki polskich oddziałów podczas wyprawy Napoleona na Rosję, • przedstawia postawę Polaków podczas ostatnich bitew Napoleona (Lipsk, Waterloo), • ocenia relacje między Napoleonem a Polakami 	<p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: bitew pod Weroną i Magnano, powstania Legii Włoskiej, utworzenia Legii Północnej, bitwy pod Albuherą, bitwy pod Winkowem (Tarutinem), • identyfikuje postacie: Stanisława Sołtyka, Franciszka Rymkiewicza, Stanisława Fiszera, Aleksandra Roźnieckiego, Jeana Pelletiera, Franciszka Foissac-Latour, • lokalizuje na mapie: Magnano, Weronę, Albuherę, Winkowo, • przedstawia strukturę i dowódców Legionów Polskich, • charakteryzuje strukturę armii Księstwa Warszawskiego, • przedstawia postawę Polaków podczas ostatnich bitew Napoleona (Lipsk, Waterloo), <p>BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta datę bitwy nad Trebbią, • lokalizuje na mapie Trebbię, • przedstawia walki polskich oddziałów w Hiszpanii, • ocenia relacje między Napoleonem a Polakami
20.	Ocena Napoleona	przedstawienie różnic w postrzeganiu Napoleona Bonapartego przez Francuzów, Polaków i przedstawicieli innych narodów	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: ustanowienia Legii Honorowej, abdykacji Napoleona I (1814), śmierci Napoleona I, wojny w Hiszpanii, rozstrzelania księcia d'Enghien, bitwy pod Austerlitz, bitwy pod Frydlandem, utworzenia Księstwa Warszawskiego, wyprawy Napoleona na Rosję, ogłoszenia blokady kontynentalnej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: „Biuletyn Wielkiej Armii”, Legia Honorowa, blokada kontynentalna, Czarny Legion Lützowa, „druga wojna polska”, • identyfikuje postacie: Napoleona Bonapartego, Ferdynanda VII, Ludwika de Bourbon księcia d'Enghien, Aleksandra I, Arthura Wellingtona, Kajetana Koźmiana, Józefa Poniatowskiego, Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa 	<p>DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: abdykacji Napoleona I (1814), utworzenia Księstwa Warszawskiego, wyprawy Napoleona na Rosję, ogłoszenia blokady kontynentalnej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: Legia Honorowa, „druga wojna polska”, • identyfikuje postacie: Napoleona Bonapartego, Aleksandra I, Arthura Wellingtona, Józefa Poniatowskiego, Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Chłopickiego, Waleriana Łukasińskiego, • lokalizuje na mapie: Francję, Hiszpanie, Rosję, Księstwo Warszawskie, Wielką Brytanię, Prusy, • przedstawia różne opinie Polaków na temat Napoleona Bonapartego, <p>DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: śmierci Napoleona I, wojny w Hiszpanii, bitwy pod Austerlitz, bitwy pod Frydlandem, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: „Biuletyn Wielkiej Armii”, Czarny

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>Chłopickiego, Waleriana Łukasińskiego, Marcelego Handelsmana,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapie: Francję, Hiszpanię, Rosję, Wyspę św. Heleny, Austerlitz, Frydland, Tylżę, Prusy, Wielką Brytanię, Księstwo Warszawskie, Santo Domingo, • charakteryzuje cele, formy i skutki propagandy Napoleona we Francji, • przedstawia sposoby podnoszenia morale żołnierzy w armii napoleońskiej, • wyjaśnia przyczyny zmiany postrzegania Napoleona przez Francuzów w ostatnich latach rządów cesarza, • przedstawia formy i cele propagandy antynapoleońskiej w krajach walczących z Francją, • przedstawia różne opinie Polaków na temat Napoleona Bonapartego, • wyjaśnia, dlaczego w polskim społeczeństwie przeważał pozytywny obraz Napoleona, • omawia różne oceny dotyczące stosunku Napoleona do Polski i Polaków 	<p>Legion Lützowa,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Ferdynanda VII, Ludwika de Bourbon księcia d'Enghien, Kajetana Koźmiana, • lokalizuje na mapie: Wyspę św. Heleny, Austerlitz, Frydland, Tylżę, Santo Domingo, • charakteryzuje cele, formy i skutki propagandy Napoleona we Francji, • wyjaśnia, dlaczego w polskim społeczeństwie przeważał pozytywny obraz Napoleona, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: ustanowienia Legii Honorowej, rozstrzelania księcia d'Enghien, • identyfikuje postać Marcelego Handelsmana, • przedstawia sposoby podnoszenia morale żołnierzy w armii napoleońskiej, • przedstawia formy i cele propagandy antynapoleońskiej w krajach walczących z Francją, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zmiany postrzegania Napoleona przez Francuzów w ostatnich latach rządów cesarza, • omawia różne oceny dotyczące stosunku Napoleona do Polski i Polaków
XX WIEK				
21.	Wojny światowe, wojny totalne	przedstawienie specyfiki wielkich konfliktów zbrojnych od XIX w. do 1945 r	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wojny secesyjnej w USA, wojen burskich, I wojny światowej, przystąpienia Włoch do I wojny światowej, bitwy nad Marną, skonstruowania karabinu maszynowego przez Hiram Maxima, powstania pierwszych armat odlewanych ze stali, bitwy pod Verdun, bitwy pod Langemarck, wojny prusko-duńskiej, wojny prusko-austriackiej, wojny prusko-francuskiej, użycia gazu bojowego pod Ypres, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wojny secesyjnej w USA, I wojny światowej, przystąpienia Włoch do I wojny światowej, wojny prusko-austriackiej, wojny prusko-francuskiej, II wojny światowej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna totalna, Burowie / Afrykanerzy, wojna partyzancka, taktyka spalonej ziemi, obóz koncentracyjny, wojna światowa, trójprzymierze, trójporozumienie, wojna pozycyjna, fort, gazy bojowe, maska przeciwgazowa, okręt podwodny (U-Boot), lotniskowiec, nieograniczona wojna podwodna, faszyzm, nazizm,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>użycia czołgów nad Sommą, rozpoczęcia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej, II wojny światowej, mordów ludności polskiej na Wołyniu, zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: darwinizm, wojna totalna, Burowie / Afrykanerzy, wojna partyzancka, taktyka spalonej ziemi, obóz koncentracyjny, kolor khaki, wojna światowa, trójprzymierze, trójporozumienie, wojna pozycyjna, fort, Gruba Berta, działo paryskie, gazy bojowe, maska przeciwgazowa, okręt podwodny (U-Boot), lotniskowiec, nieograniczona wojna podwodna, faszyzm, nazizm, Holocaust, aryjczycy (w rozumieniu ideologii nazistowskiej), rasizm, pacyfikacja, nalot dywanowy, Luftwaffe, • identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Helmuta von Moltkego, Alfreda von Schlieffena, Hiram Maxima, Alfreda Kruppa, • lokalizuje na mapie: Włochy, Niemcy, Polskę, Grecję, Wielką Brytanię, Francję, Rosję, Prusy, Austro-Węgry, USA, Afrykę Południową, Natal, Oranię, Transwal, Hiszpanię, Szwajcarię, Holandię, Danię, Norwegię, Szwecję, Belgię, Paryż, Verdun, Langemarck, Ypres, Somnę, Japonię, ZSRR, Auschwitz-Birkenau, Treblinkę, Majdanek, Dachau, Mauthausen, Bełżec, Drezno, Wołyń, Hiroszimę, Nagasaki, • przedstawia przyczyny wojen toczonych w XIX w., • charakteryzuje zjawisko wojny totalnej na przykładach wojen burskich oraz I i II wojny światowej, 	<p>Holocaust, aryjczycy (w rozumieniu ideologii nazistowskiej), rasizm, Luftwaffe,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postać Winstona Churchilla, • lokalizuje na mapie: Włochy, Niemcy, Polskę, Grecję, Wielką Brytanię, Francję, Rosję, Prusy, Austro-Węgry, USA, Afrykę Południową, Hiszpanię, Szwajcarię, Holandię, Danię, Norwegię, Szwecję, Belgię, Paryż, Japonię, ZSRR, Auschwitz-Birkenau, Wołyń, Hiroszimę, Nagasaki, • charakteryzuje zjawisko wojny światowej na przykładach konfliktów z lat 1914–1918 i 1939–1945, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: bitwy nad Marną, bitwy pod Verdun, użycia gazu bojowego pod Ypres, użycia czołgów nad Sommą, rozpoczęcia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej, mordów ludności polskiej na Wołyniu, zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: darwinizm, kolor khaki, Gruba Berta, działo paryskie, pacyfikacja, nalot dywanowy, • identyfikuje postacie: Helmuta von Moltkego, Alfreda von Schlieffena, Hiram Maxima, Alfreda Kruppa, • lokalizuje na mapie: Natal, Oranię, Transwal, Verdun, Langemarck, Ypres, Somnę, Treblinkę, Majdanek, Dachau, Mauthausen, Bełżec, Drezno, • przedstawia przyczyny wojen toczonych w XIX w., • przedstawia strony konfliktu i sposoby prowadzenia działań militarnych podczas I wojny światowej, • przedstawia nowe rodzaje broni zastosowane podczas I wojny światowej, • wymienia europejskie państwa zachowujące neutralność podczas I wojny światowej, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wojen burskich, skonstruowania karabinu maszynowego przez Hiram Maxima, powstania pierwszych armat

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny wojen burskich i sposób prowadzenia działań militarnych w trakcie ich trwania, • charakteryzuje zjawisko wojny światowej na przykładach konfliktów z lat 1914–1918 i 1939–1945, • przedstawia strony konfliktu i sposoby prowadzenia działań militarnych podczas I wojny światowej, • przedstawia nowe rodzaje broni zastosowane podczas I wojny światowej, • wymienia europejskie państwa zachowujące neutralność podczas I wojny światowej, • przedstawia skutki wojen światowych i totalnych, • przedstawia najbardziej wstrząsające zjawiska podczas II wojny światowej (Holocaust, czystki etniczne, masowe egzekucje, naloty dywanowe, użycie broni atomowej), • ocenia pod względem moralnym postępowanie stron walczących w okresie wojen burskich oraz I i II wojny światowej 	<p>odlewanym ze stali, wojny prusko-duńskiej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zjawisko wojny totalnej na przykładach wojen burskich oraz I i II wojny światowej, • przedstawia skutki wojen światowych i totalnych, BARDZO DOBRA • przedstawia najbardziej wstrząsające zjawiska podczas II wojny światowej (Holocaust, czystki etniczne, masowe egzekucje, naloty dywanowe, użycie broni atomowej), • ocenia pod względem moralnym postępowanie stron walczących w okresie wojen burskich oraz I i II wojny światowej
22.	Wojsko polskie w okresie dwudziestolecia międzywojennego	. przedstawienie kształtowania się oraz struktury, uzbrojenia i wyszkolenia sił zbrojnych II Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: odzyskania niepodległości przez Polskę, powstania Polskiej Organizacji Wojskowej, powstania Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, wybuchu II wojny światowej, utworzenia polskiej Marynarki Wojennej, zajęcia Wilna przez oddziały gen. Lucjana Żeligowskiego, włączenia Wileńszczyzny do II Rzeczypospolitej na mocy decyzji Sejmu Wileńskiego, zamachu majowego, zajęcia Zaolzia przez Czechosłowację, wkroczenia wojsk III Rzeszy 	<p>DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: odzyskania niepodległości przez Polskę, powstania Polskiej Organizacji Wojskowej, wybuchu II wojny światowej, zajęcia Wilna przez oddziały gen. Lucjana Żeligowskiego, włączenia Wileńszczyzny do II Rzeczypospolitej na mocy decyzji Sejmu Wileńskiego, zamachu majowego, ogłoszenia w Polsce powszechnej mobilizacji przed wybuchem II wojny światowej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: Polska Siła Zbrojna, Polska Organizacja Wojskowa, Błękitna Armia, Korpus Ochrony Pogranicza, Fundusz Obrony Narodowej, • identyfikuje postaci: Józefa Piłsudskiego, Józefa Hallera, Lucjana

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>do Czechosłowacji, zajęcia Zaolzia przez oddziały gen. Władysława Bortnowskiego, starcia polskich żołnierzy z demonstrantami w Krakowie, rozpoczęcia realizacji sześcioletniego planu modernizacji i rozbudowy polskiego wojska, powstania Funduszu Obrony Narodowej, powstania Funduszu Obrony Morskiej, rozpoczęcia przez Wojsko Polskie przygotowań do wojny z III Rzeszą, ogłoszenia w Polsce powszechnej mobilizacji przed wybuchem II wojny światowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: Polska Siła Zbrojna, Polska Organizacja Wojskowa, Błękitna Armia, Generalny Inspektorat Sił Zbrojnych, Sztab Główny Wojska Polskiego, dywizjon, kontrtorpedowiec, trałowiec, Liga Morska i Rzeczna / Liga Morska i Kolonialna, Korpus Ochrony Pogranicza, Fundusz Obrony Narodowej, Fundusz Obrony Morskiej, • identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Józefa Hallera, Tadeusza Rozwadowskiego, Stanisława Maczka, Stefana Roweckiego, Lucjana Żeligowskiego, Wincentego Witosa, Władysława Bortnowskiego, • lokalizuje na mapie: Warszawę, Francję, Magdeburg, Kraków, Poznań, Toruń, Lidę, Lwów, Puck, Modlin, Wolne Miasto Gdańsk, Gdynię, Hel, Wilno, Wileńszczyznę, Zaolzie, Czechosłowację, III Rzeszę, Wielką Brytanię, • przedstawia proces kształtowania się Wojska Polskiego po odzyskaniu niepodległości, • wymienia rodzaje broni w wojsku II Rzeczypospolitej, 	<p>Żeligowskiego, Wincentego Witosa,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapie: Warszawę, Francję, Kraków, Poznań, Toruń, Lwów, Wolne Miasto Gdańsk, Gdynię, Hel, Wilno, Wileńszczyznę, Czechosłowację, III Rzeszę, Wielką Brytanię, • przedstawia wybrane elementy uzbrojenia Wojska Polskiego, • przedstawia przykłady działań prowadzonych przez Wojsko Polskie w okresie międzywojennym, • wymienia rodzaje broni w wojsku II Rzeczypospolitej, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: powstania Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, utworzenia polskiej Marynarki Wojennej, zajęcia Zaolzia przez Czechosłowację, wkroczenia wojsk III Rzeszy do Czechosłowacji, zajęcia Zaolzia przez oddziały gen. Władysława Bortnowskiego, rozpoczęcia przez Wojsko Polskie przygotowań do wojny z III Rzeszą, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: Generalny Inspektorat Sił Zbrojnych, Sztab Główny Wojska Polskiego, dywizjon, kontrtorpedowiec, trałowiec, Liga Morska i Rzeczna / Liga Morska i Kolonialna, Fundusz Obrony Morskiej, • identyfikuje postacie: Tadeusza Rozwadowskiego, Stanisława Maczka, Stefana Roweckiego, Władysława Bortnowskiego, • lokalizuje na mapie: Magdeburg, Lidę, Puck, Modlin, Zaolzie, • przedstawia proces kształtowania się Wojska Polskiego po odzyskaniu niepodległości, • charakteryzuje stan uzbrojenia polskich żołnierzy po odzyskaniu niepodległości, • przedstawia działania prowadzone przez Wojsko Polskie w okresie międzywojennym <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: starcia polskich żołnierzy z demonstrantami w Krakowie, rozpoczęcia realizacji sześcioletniego planu modernizacji i rozbudowy polskiego wojska, powstania Funduszu Obrony Morskiej,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stan uzbrojenia polskich żołnierzy po odzyskaniu niepodległości, • przedstawia strukturę dowodzenia Wojska Polskiego w okresie II Rzeczypospolitej, • przedstawia uzbrojenie i rolę kawalerii w Wojsku Polskim, • omawia wyposażenie i strukturę polskiego lotnictwa wojskowego, • przedstawia wyposażenie i strukturę polskich wojsk pancernych, • przedstawia strukturę i uzbrojenie polskiej Marynarki Wojennej, • przedstawia działania prowadzone przez Wojsko Polskie w okresie międzywojennym, • omawia przygotowania Wojska Polskiego do wojny z III Rzeszą, • ocenia stopień przygotowania Wojska Polskiego do wojny z III Rzeszą 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia strukturę dowodzenia Wojska Polskiego w okresie II Rzeczypospolitej, • przedstawia uzbrojenie i rolę kawalerii w Wojsku Polskim, • omawia przygotowania Wojska Polskiego do wojny z III Rzeszą, • ocenia stopień przygotowania Wojska Polskiego do wojny z III Rzeszą, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia wyposażenie i strukturę polskiego lotnictwa wojskowego, • przedstawia wyposażenie i strukturę polskich wojsk pancernych, przedstawia strukturę i uzbrojenie polskiej Marynarki Wojennej •
23.	Różne wizje ładu światowego od starożytności po współczesność	przedstawienie roli Imperium Rzymskiego, Wielkiej Brytanii oraz USA jako gwarantów ładu światowego	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: okresu <i>Pax Romana</i>, okresu <i>Pax Britannica</i>, wojny krymskiej, wojny francusko-austriackiej, wojna prusko-austriackiej, wojen opiumowych, wojny rosyjsko-japońskiej, wojny polsko-bolszewickiej, powstania ZSRR, objęcia władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: <i>Pax Romana</i>, <i>Pax Britannica</i>, <i>Pax Americana</i>, romanizacja, Święte Przymierze, cesarstwo uniwersalne, Święte Przymierze, polityka równowagi sił, Royal Navy, trójprzymierze, trójporozumienie, brzemię białego człowieka, nazizm, Pakt Północnoatlantycki (NATO), Układ Warszawski, świat dwubiegunowy, konflikt asymetryczny, wojna informatyczna, wojna 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: okresu <i>Pax Romana</i>, okresu <i>Pax Britannica</i>, wojny polsko-bolszewickiej, powstania ZSRR, objęcia władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: <i>Pax Romana</i>, <i>Pax Britannica</i>, <i>Pax Americana</i>, romanizacja, Święte Przymierze, nazizm, Pakt Północnoatlantycki (NATO), Układ Warszawski, • identyfikuje postacie: Aleksandra Wielkiego, Oktawiana Augusta, Marka Aureliusza, Karola Wielkiego, Ottona III, Napoleona Bonapartego, Aleksandra I, Adolfa Hitlera, • lokalizuje na mapie: Imperium Rzymskie, Galię, Germanię, Słowiańszczyznę, Francję, Rosję, Wielką Brytanię, USA, Indie, Kanadę, Australię, Turcję, Prusy, Chiny, Japonię, II Rzeszę Niemiecką, Włochy, Austro-Węgry,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>psychologiczna, wojna ekonomiczna, Al-Kaida,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Aleksandra Wielkiego, Oktawiana Augusta, Marka Aureliusza, Karola Wielkiego, cesarżową Ireneę, Ottona III, Napoleona Bonapartego, Aleksandra I, Elżbietę I, Adolfa Hitlera, • lokalizuje na mapie: Imperium Rzymskie, Galię, Germanię, Słowiańszczyznę, Francję, Rosję, Wielką Brytanię, USA, Indie, Kanadę, Australię, Turcję, Królestwo Sardynii, Księstwo Nassau, Prusy, Chiny, Japonię, II Rzeszę Niemiecką, Włochy, Austro-Węgry, Koreę, Wietnam, Izrael, • przedstawia genezę i konsekwencję pokoju rzymskiego, • przedstawia przyczyny załamania się pokoju rzymskiego, • omawia koncepcje ładu światowego od czasów średniowiecza do kongresu wiedeńskiego, • przedstawia genezę i specyfikę zjawiska <i>Pax Britannica</i>, • omawia przyczyny załamania się pokoju światowego w przededniu I wojny światowej, • przedstawia zagrożenia pokoju światowego ze strony totalitarnych reżimów dwudziestolecia międzywojennego, • charakteryzuje zjawisko <i>Pax Americana</i> we współczesnym świecie, • charakteryzuje współczesne zagrożenia pokoju światowego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia w skrócie rolę Imperium Rzymskiego, Wielkiej Brytanii i USA jako gwarantów ładu światowego, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wojny krymskiej, wojny francusko-austriackiej, wojny prusko-austriackiej, wojny rosyjsko-japońskiej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: cesarstwo uniwersalne, polityka równowagi sił, Royal Navy, trójprzymierze, trójporozumienie, brzemień białego człowieka, świat dwubiegunowy, konflikt asymetryczny, wojna informatyczna, wojna psychologiczna, wojna ekonomiczna, Al-Kaida, • identyfikuje postacie: cesarżową Ireneę, Elżbietę I, • lokalizuje na mapie: Królestwo Sardynii, Księstwo Nassau, Koreę, Wietnam, Izrael, • przedstawia genezę i konsekwencję pokoju rzymskiego, • omawia koncepcje ładu światowego od czasów średniowiecza do kongresu wiedeńskiego, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty wojen opiumowych, • przedstawia przyczyny załamania się pokoju rzymskiego, • przedstawia genezę i specyfikę zjawiska <i>Pax Britannica</i>, • charakteryzuje zjawisko <i>Pax Americana</i> we współczesnym świecie, • omawia przyczyny załamania się pokoju światowego w przededniu I wojny światowej, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zagrożenia pokoju światowego ze strony totalitarnych reżimów dwudziestolecia międzywojennego, • charakteryzuje współczesne zagrożenia pokoju światowego
24.	Wojna a prawo	przedstawienie historii kształtowania się prawa	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: zakazu prowadzenia wojen na mocy Karty Narodów Zjednoczonych, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: zakazu prowadzenia wojen na mocy Karty Narodów

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
	międzynarodowe	międzynarodowego odnoszącego się do prowadzenia wojen	<p>podpisania deklaracji paryskiej, podpisania trzech konwencji genewskich, podpisania konwencji o ochronie rannych, chorych, jeńców wojennych i osób cywilnych w czasie wojny, podpisania protokołu genewskiego w sprawie pokojowego regulowania sporów międzynarodowych, podpisania protokołu o zakazie używania na wojnie gazów bojowych oraz środków bakteriologicznych, podpisania dwóch konwencji haskich, podpisania porozumień londyńskich regulujących zasady wojny podwodnej, podpisania konwencji haskiej o ochronie dóbr kultury w czasie wojny, powstania Nowojorskiego Towarzystwa Pokojowego, powstania Londyńskiego Towarzystwa Pokojowego, kongresów pacyfistycznych w Londynie, Brukseli i Paryżu, powstania ruchu Czerwonego Krzyża, powstania Ligi Narodów, powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna, konflikt zbrojny, prawo wojenne, ONZ, Rada Bezpieczeństwa ONZ, pokój boży, rozejm boży, blokada morską, korsarstwo, konwencje genewskie i haskie, Stały Trybunał Rozjemczy, NATO, pacyfizm, katarowie, Liga Narodów, misja pokojowa, bierny opór, • wyjaśnia zasadę <i>pacta sunt servanda</i>, • identyfikuje postacie: Hugona Grotiusa, Arystofanesa, Jezusa, Owidiusza, Senekę Młodszego, Immanuela Kanta, Davida Low Dodge'a, Berthę von Suttner, Alfreda Nobla, Lwa Tołstoja, Jana Bogumiła Blocha, Henriego Dunanta, Mahatmę Gandhiego, Martina 	<p>Zjednoczonych, powstania Ligi Narodów, powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: wojna, konflikt zbrojny, prawo wojenne, ONZ, Rada Bezpieczeństwa ONZ, blokada morską, korsarstwo, NATO, pacyfizm, Liga Narodów, misja pokojowa, bierny opór, • identyfikuje postacie: Jezusa, Alfreda Nobla, Lwa Tołstoja, Mahatmę Gandhiego, Martina Luthera Kinga, • lokalizuje na mapie: starożytną Grecję, Paryż, Rosję, USA, Londyn, Jugosławię, Indie, Chiny, Wielką Brytanię, Nowy Jork, Japonię, • wyjaśnia główne pojęcia z dziedziny prawa wojennego, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: podpisania deklaracji paryskiej, podpisania I konwencji genewskiej, powstania ruchu Czerwonego Krzyża, podpisania protokołu genewskiego w sprawie pokojowego regulowania sporów międzynarodowych, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: pokój boży, rozejm boży, konwencje genewska i haska, Stały Trybunał Rozjemczy, katarowie, • wyjaśnia zasadę <i>pacta sunt servanda</i>, • identyfikuje postacie: Hugona Grotiusa, Immanuela Kanta, Arystofanesa, Owidiusza, Senekę Młodszego, Henriego Dunanta, • lokalizuje na mapie: Genewę, Hagę, • przedstawia początki ruchu pacyfistycznego, • przedstawia genezę i cele działania ruchu Czerwonego Krzyża, • przedstawia okoliczności powstania oraz działalność Ligi Narodów i Organizacji Narodów Zjednoczonych, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: podpisania konwencji o ochronie rannych, chorych, jeńców wojennych i osób cywilnych w czasie wojny, podpisania dwóch konwencji haskich, podpisania porozumień londyńskich regulujących zasady wojny podwodnej, podpisania konwencji haskiej o ochronie dóbr kultury w czasie wojny, powstania Nowojorskiego Towarzystwa Pokojowego, powstania Londyńskiego Towarzystwa Pokojowego,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>Luthera Kinga,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapie: starożytną Grecję, Genewę, Hagę, Paryż, Rosję, USA, Londyn, Jugosławię, Indie, Chiny, Wielką Brytanię, Nowy Jork, Japonię, • wyjaśnia główne pojęcia z dziedziny prawa wojennego, • przedstawia starożytne i średniowieczne początki prawa wojennego, • przedstawia pierwszą nowożytną próbę sformułowania prawa wojennego przez Hugona Grotiusa, • przedstawia funkcjonujące współcześnie systemy prawa wojennego i historię ich powstania, • omawia przypadki łamania prawa wojennego w XX w., • przedstawia początki ruchu pacyfistycznego, • omawia rozwój ruchu pacyfistycznego w XIX i XX w., • przedstawia genezę i cele działania ruchu Czerwonego Krzyża, • przedstawia okoliczności powstania i działalność Ligi Narodów oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych, • charakteryzuje elementy pacyfistyczne w działalności Mahatmy Gandhiego i Martina Luthera Kinga 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Davida Low Dodge'a, Berthę von Suttner, Jana Bogumiła Blocha, • przedstawia starożytne i średniowieczne początki prawa wojennego, • przedstawia pierwszą nowożytną próbę sformułowania prawa wojennego przez Hugona Grotiusa, • omawia przypadki łamania prawa wojennego w XX w., <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: kongresów pacyfistycznych w Londynie, Brukseli i Paryżu, podpisania II i III konwencji genewskiej, • omawia rozwój ruchu pacyfistycznego w XIX i XX w., • przedstawia współcześnie funkcjonujące systemy prawa wojennego i historię ich powstania, • charakteryzuje elementy pacyfistyczne w działalności Mahatmy Gandhiego i Martina Luthera Kinga
25.	Co nas czeka? Wizja totalnej zagłady ludzkości	przedstawienie i analiza wizji końca świata (apokalipsy) od starożytności do czasów współczesnych	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: końca świata przewidywanego w różnych okresach historycznych, ekranizacji <i>Wojny światów</i> przez Stevena Spielberga, powstania filmu <i>Obcy – ósmy pasażer Nostromo</i>, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: końca świata przewidywanego w różnych okresach historycznych, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: apokalipsa, krucjata, katastrofizm, futurologia, problem pluskwy milenijnej, science fiction,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: eschatologia, apokalipsa, krucjata, katastrofizm, husyci, starowiercy, fin de siècle, dekadentyzm, antyutopia, futurologia, problem pluskwy milenijnej, science fiction, • identyfikuje postacie: Hezjoda, Herodota, Horacego, św. Jana Ewangelistę, Jezusa, Nostradamusa, Sabbataja Cwi, Andrzeja Towiańskiego, Adama Mickiewicza, Rolanda Emmericha, Juliusza Verne'a, Herberta G. Wellsa, Aldousa Huxleya, Philipa K. Dicka, Roberta A. Heinleina, Raya Bradbury'ego, Arkadija i Borysa Strugackich, Isaaca Asimova, Stanisława Lema, Stevena Soderbergha, Andrieja Tarkowskiego, George'a Clooneya, Ridleya Scotta, Arnold Schwarzeneggera, Stevena Spielberga, Toma Cruise'a, Richarda Burtona Mathesona, Willa Smitha, Nevile'a Shute'a, Cormaca McCarthy'ego, Jamesa Camerona, Michaela Baya, Bruce'a Willisa, Bena Afflecka, Tima Burtona, • lokalizuje na mapie: górę Tabor, Hiroszimę, Nagasaki, USA, ZSRR, Koreę Północną, Iran, Australię, • przedstawia wizje apokalipsy pojawiające się od starożytności do czasów współczesnych, • wymienia kolejne daty przewidywanego końca świata i analizuje genezę tych koncepcji, • wyjaśnia przyczyny lęków eschatologicznych, • wymienia współczesne zagrożenia mogące prowadzić do zagłady ludzkości, • przedstawia literackie i filmowe wizje końca świata, 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: św. Jan Ewangelistę, Jezusa, Nostradamusa, Adama Mickiewicza, Juliusza Verne'a, Arnolda Schwarzeneggera, Toma Cruise'a, Bruce'a Willisa, Willa Smitha, • lokalizuje na mapie: USA, ZSRR, Koreę Północną, Iran, Australię, • przedstawia znane sobie utwory literackie i filmowe ukazujące wizje końca świata, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: ekranizacji <i>Wojny światów</i> przez Stevena Spielberga, powstania filmu <i>Obcy – ósmy pasażer Nostromo</i>, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: eschatologia, husyci, starowiercy, fin de siècle, dekadentyzm, antyutopia, • identyfikuje postacie: Hezjoda, Herodota, Horacego, Andrzeja Towiańskiego, Herberta G. Wellsa, Aldousa Huxleya, Philipa K. Dicka, Stanisława Lema, George'a Clooneya, Ridleya Scotta, Jamesa Camerona, Stevena Spielberga, Bena Afflecka, • lokalizuje na mapie: górę Tabor, Hiroszimę, Nagasaki, • wymienia kolejne daty przewidywanego końca świata i analizuje genezę tych koncepcji, • wymienia współczesne zagrożenia mogące prowadzić do zagłady ludzkości, • przedstawia literackie i filmowe wizje końca świata, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Rolanda Emmericha, Tima Burtona, Raya Bradbury'ego, Cormaca McCarthy'ego, Arkadija i Borysa Strugackich, Isaaca Asimova, Andrieja Tarkowskiego, • przedstawia wizje apokalipsy pojawiające się od starożytności do czasów współczesnych, • omawia główne cechy literatury science fiction, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Roberta A. Heinleina, Stevena Soderbergha, Richarda Burtona Mathesona, Nevile'a Shute'a, Michaela Baya, Sabbataja Cwi, • wyjaśnia przyczyny lęków eschatologicznych,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> omawia główne cechy literatury science fiction, uzasadnia, że wizje apokalipsy obecne w literaturze i filmie są formą wyrażenia lęków współczesnego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że wizje apokalipsy obecne w literaturze i filmie są formą wyrażenia lęków współczesnego człowieka
26.	Sprawdzian wiadomości			

RZĄDZĄCY I RZĄDZENI

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
STAROŻYTNOŚĆ				
	Obywatel w greckiej polis	przedstawienie zasad funkcjonowania greckiej polis oraz procesu formowania się demokracji ateńskiej	<ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: pojawienia się pojęcia polis, reform Solona, reform Klejstenesa, kryzysu agrarnego w Atenach, reform Peryklesa, wyjaśnia i stosuje pojęcia: polis, arystokrata, hoplita, falanga, metojkowie, s, demokracja, eupatrydzi, tyran, fyle, eklezja, teci, Rada Pięciuset, ostracyzm, identyfikuje postacie: Solona, Klejstenesa, Peryklesa, Pizystrata, lokalizuje na mapie: Ateny, Attykę, wyjaśnia, w jaki sposób starożytni Grecy rozumieli pojęcie polis, opisuje reformy Solona i Klejstenesa, porównuje zmiany, jakie zaszły w położeniu obywateli Aten w wyniku 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: reform Solona, reform Klejstenesa, wyjaśnia i stosuje pojęcia: polis, demokracja, Rada Pięciuset, identyfikuje postacie: Solona, Klejstenesa, lokalizuje na mapie Ateny, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: pojawienia się pojęcia polis, reform Peryklesa, wyjaśnia i stosuje pojęcia: hoplita, falanga, metojkowie, tyran, fyle, eklezja, ostracyzm, teci, identyfikuje postacie: Peryklesa, Pizystrata, lokalizuje na mapie Attykę, opisuje reformy Solona i Klejstenesa, wyjaśnia, kto był uznawany za obywatela Aten, wyjaśnia, w jaki sposób starożytni Grecy rozumieli pojęcie polis, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: kryzysu agrarnego w Atenach,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> reform Solona i Klejstenesa, wyjaśnia, kto był uznawany za obywatela Aten, wyjaśnia, dlaczego Ateńczycy niechętnie przyznawali obywatelstwo obcym, opisuje zasady demokracji ateńskiej, ocenia wpływ demokracji ateńskiej na kształtowanie się postaw patriotycznych starożytnych Greków 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia i stosuje pojęcia: arystokrata, xenos, eupatrydzi, <i>isegoria</i>, porównuje zmiany, jakie zaszły w położeniu obywateli Aten w wyniku reform Solona i Klejstenesa, wyjaśnia, dlaczego Ateńczycy niechętnie przyznawali obywatelstwo obcym, opisuje zasady demokracji ateńskiej, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ demokracji ateńskiej na kształtowanie się postaw patriotycznych starożytnych Greków
28.	Obywatel rzymski	przedstawienie głównych zasad funkcjonowania republiki rzymskiej oraz praw i obowiązków jej obywatela	<ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: wydania edyktu Karakalli, panowania Justyniana, powstania republiki rzymskiej, utworzenie urzędu trybuna ludowego, powstania republiki rzymskiej, wyjaśnia i stosuje pojęcia: Latynowie, patrycjusze, plebejusze, nobilowie, trybun ludowy, ekwici, konsul, pretor, kwesor, senat, senator, cenzor, dyktator, <i>imperium maius (minus)</i>, <i>civis</i>, identyfikuje postacie: Karakallę, Justyniana, Kaligulę, lokalizuje na mapie: miasto Rzym, republikę rzymską, wymienia najważniejsze urzędy w republice rzymskiej, wyjaśnia, kto w republice rzymskiej był uznawany za obywatela, przedstawia prawa i obowiązki obywatela rzymskiego, przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego republiki rzymskiej, porównuje republikę rzymską 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: wydania edyktu Karakalli, powstania republiki rzymskiej, wyjaśnia i stosuje pojęcia: Latynowie, patrycjusze, plebejusze, senat, trybun ludowy, identyfikuje postacie: Karakallę, Justyniana, lokalizuje na mapie: miasto Rzym, republikę rzymską, wyjaśnia, kto w republice rzymskiej był uznawany za obywatela, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: panowania Justyniana, utworzenia urzędu trybuna ludowego, identyfikuje postać: Kaligulę, wyjaśnia i stosuje pojęcia: nobilowie, konsul, pretor, kwesor, cenzor, dyktator, przedstawia prawa i obowiązki obywatela rzymskiego, wymienia najważniejsze urzędy w republice rzymskiej, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia i stosuje pojęcie <i>imperium maius (minus)</i>, ekwici, <i>civis</i>, przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego republiki rzymskiej, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje republikę rzymską z demokracją ateńską oraz rolę obywateli w obu ustrojach politycznych

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			z demokracją ateńską oraz rolą obywateli w obu ustrojach politycznych	
2 9 .	Każdy obywatel ma obowiązek umrzeć za ojczyznę	przedstawienie pojmowania obywatelstwa w średniowieczu i wczesnej epoce nowożytnej	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: uchwalenia <i>Deklaracji niepodległości</i> kolonii brytyjskich w Ameryce, uchwalenia francuskiej <i>Deklaracji praw człowieka i obywatela</i>, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: społeczeństwo obywatelskie, <i>civis</i>, obywatel, sarmatyzm, • identyfikuje postacie: Dantego Alighieri, Niccolò Machiavellego, Jeana Bodina, Szymona Starowolskiego, Polibiusza, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Stanisława Orzechowskiego, Monteskiusza, Jeana-Jacques'a Rousseau, Immanuela Kanta, Johna Locke'a, • lokalizuje na mapie: Zjednoczone Prowincje Niderlandów, Wenecję, • wyjaśnia, kogo uważano za obywatela I Rzeczypospolitej, • charakteryzuje prawa i obowiązki obywatela w średniowieczu i czasach nowożytnych, • porównuje, jak zmieniało się pojmowanie obywatelstwa od czasów starożytnych do współczesności 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: uchwalenia <i>Deklaracji niepodległości</i> kolonii brytyjskich w Ameryce, uchwalenia francuskiej <i>Deklaracji praw człowieka i obywatela</i>, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: obywatel, społeczeństwo obywatelskie, • identyfikuje postacie: Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Stanisława Orzechowskiego, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: <i>civis</i>, sarmatyzm, • identyfikuje postacie: Monteskiusza, Jeana-Jacques'a Rousseau, Immanuela Kanta, Niccolò Machiavellego, • wyjaśnia, kogo uważano za obywatela I Rzeczypospolitej, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Jeana Bodina, Szymona Starowolskiego, Polibiusza, Johna Locke'a, • charakteryzuje prawa i obowiązki obywatela w średniowieczu i czasach nowożytnych, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje, jak zmieniało się pojmowanie obywatelstwa od czasów starożytnych do współczesności
ŚREDNIOWIECZE				
3 0	Król i jego monarchia	charakterystyka władzy królewskiej w średniowiecznych ustrojach monarchicznych	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: upadku cesarstwa zachodniorzymskiego, upadku Bizancjum, przyjęcia chrztu przez Chlodwiga, przejście władzy przez Pepina Krótkiego, koronacji Pepina Krótkiego przez papieża, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: upadku cesarstwa zachodniorzymskiego, upadku Bizancjum, przyjęcia chrztu przez Chlodwiga, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: państwa barbarzyńskie, król, hołd lenny, monarchia feudalna,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: państwa barbarzyńskie, król, hołd lenny, inwestytura, immunitet, senior, wasal, beneficjum (feudum, lenno), monarchia feudalna, monarchia stanowa, stan społeczny, • identyfikuje postacie: Chlodwiga, Pepina Krótkiego, Karola Młota, Karola Wielkiego, Stefana III (papieża), • lokalizuje na mapie: państwo Franków, państwo Longobardów, Akwizgran, Państwo Kościelne, • wyjaśnia etymologię słowa „król”, • przedstawia prawa i obowiązki króla w systemie średniowiecznej monarchii, • przedstawia zasady funkcjonowania monarchii feudalnej i porównuje je z zasadami funkcjonowania monarchii stanowej, • ocenia wpływ czynników religijnych na funkcjonowanie średniowiecznych monarchii 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Chlodwiga, Karola Wielkiego, • lokalizuje na mapie państwo Franków, • wyjaśnia etymologię słowa król, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: przejęcia władzy przez Pepina Krótkiego, koronacji Pepina Krótkiego przez papieża • wyjaśnia i stosuje pojęcia: inwestytura, immunitet, senior, wasal, beneficjum (feudum, lenno), monarchia stanowa, stan społeczny, • identyfikuje postacie: Pepina Krótkiego, Karola Młota, Stefana III (papieża), • lokalizuje na mapie: państwo Longobardów, Akwizgran, Państwo Kościelne, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia prawa i obowiązki króla w systemie średniowiecznej monarchii, • przedstawia zasady funkcjonowania monarchii feudalnej i porównuje je z zasadami funkcjonowania monarchii stanowej, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ czynników religijnych na funkcjonowanie średniowiecznych monarchii
3 1	Ce.sarż czy papież – uniwersalistyczne wizje Europy	charakterystyka władzy cesarskiej i papieskiej w średniowiecznej Europie	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: zezwolenia na swobodę kultu chrześcijańskiego przez cesarza Konstantyna, koronacji cesarskiej Karola Wielkiego, traktatu w Verdun, schizmy wschodniej, pontyfikatu Grzegorza I Wielkiego, panowania Ottona I, koronacji cesarskiej Ottona I, dekretu papieża Mikołaja II, spisania <i>Dictatus Papae</i>, spotkania w Canossie, detronizacji Grzegorza VII, konkordatu w Wormacji, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: koronacji cesarskiej Karola Wielkiego, traktatu w Verdun, schizmy wschodniej, koronacji Bolesława Śmiałego, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: cesaropapizm, papocezaryzm, Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego, konkordat, niewola awiniońska papieża, schizma wschodnia, • identyfikuje postacie: Konstantyna, Teodozjusza, Grzegorza VII, Henryka IV, Henryka V, Bolesława Śmiałego, • lokalizuje na mapie: starożytne Imperium Rzymskie, Bizancjum, Półwysep Apeniński,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>niewoli awiniońskiej papieża, soboru w Konstancji, koronacji Bolesława Śmiałego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: cesaropapizm, papocezaryzm, schizma wschodnia, uniwersalizm, Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego, inwestytura, konkordat, niewola awiniońska papieża, • identyfikuje postacie: Konstantyna, Teodozjusza, Leona I, Attyli, Grzegorza I Wielkiego, Ottona I, Ottona II, Jana XII, Mikołaja II, Grzegorza VII, Henryka IV, Kaliksta II, Henryka V, Bolesława Śmiałego, • lokalizuje na mapie: miejsca opisane w rozdziale, • wyjaśnia, na czym polegała idea uniwersalizmu w średniowiecznej Europie, • opisuje przebieg sporów papieża z władzami świeckimi w średniowiecznej Europie, • charakteryzuje proces umacniania się papieża w średniowiecznej Europie, • ocenia, czy rywalizacja cesarstwa z papieżem mogła doprowadzić do ukształtowania się jednego, trwałego ośrodka władzy uniwersalnej w średniowiecznej Europie 	<p>DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: zezwolenia na swobodę kultu chrześcijańskiego przez cesarza Konstantyna, spotkania w Canossie, konkordatu w Wormacji, soboru w Konstancji, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: uniwersalizm, inwestytura, • identyfikuje postacie: Attyli, Grzegorza I Wielkiego, Ottona I, Ottona II, • lokalizuje na mapie: Ebro, Verdun, Canossę, Jerozolimę, • opisuje przebieg sporów papieża z władzami świeckimi w średniowiecznej Europie, <p>DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: pontyfikatu Grzegorza I Wielkiego, dekretu papieża Mikołaja II, spisania <i>Dictatus Papae</i>, detronizacji Grzegorza VII, niewoli awiniońskiej papieża, panowania Ottona I, koronacji Ottona I, • identyfikuje postacie: Leona I, Jana XII, Mikołaja II, Kaliksta II, • lokalizuje na mapie: Rawennę, Wormację, Awinion, Konstancję, • charakteryzuje proces umacniania się papieża w średniowiecznej Europie, <p>BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy rywalizacja cesarstwa z papieżem mogła doprowadzić do ukształtowania się jednego, trwałego ośrodka władzy uniwersalnej w średniowiecznej Europie
32	Władza w średniowiecznym mieście	charakterystyka procesów kształtowania się	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: mieszczaństwo, wolność osobista, patrycjat, pospólstwo, plebs, margines społeczny, komuna 	<p>DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: mieszczaństwo, wolność osobista, patrycjat, pospólstwo, plebs, margines społeczny,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
		samorządów miejskich w średniowieczu	<p>miejska, rada miejska, rajca, burmistrz, sąd ławniczy (ława miejska), gmina miejska, wójt, gildia, cech, prawo magdeburskie, prawo średzkie, prawo chełmińskie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapie: Niderlandy, Wenecję, Genuę, Pizę, • opisuje strukturę społeczną średniowiecznego miasta i prawa przysługujące mieszczanom, • opisuje proces lokacji miast na prawie magdeburskim, • wyjaśnia rolę cechów rzemieślniczych w rozwoju samorządów miejskich, • przedstawia proces kształtowania się samorządów miejskich • charakteryzuje kompetencje poszczególnych organów władz miejskich w średniowiecznej Polsce, • ocenia, który model zarządzania był korzystniejszy dla rozwoju średniowiecznego miasta – pełne podporządkowanie właścicielowi czy działanie silnego samorządu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje strukturę społeczną średniowiecznego miasta i prawa przysługujące mieszczanom, DOSTATECZNA • wyjaśnia i stosuje pojęcia: komuna miejska, rada miejska, rajca, burmistrz, sąd ławniczy (ława miejska), gmina miejska, wójt, gildia, cech, prawo magdeburskie, prawo średzkie, prawo chełmińskie, • lokalizuje na mapie: Niderlandy, Wenecję, Genuę, Pizę, • opisuje proces lokacji miast na prawie magdeburskim, • przedstawia proces kształtowania się samorządów miejskich w średniowieczu, DOBRA • charakteryzuje kompetencje poszczególnych organów władz miejskich w średniowiecznej Polsce, • wyjaśnia rolę cechów rzemieślniczych w rozwoju samorządów miejskich, BARDZO DOBRA • ocenia, który model zarządzania był korzystniejszy dla rozwoju średniowiecznego miasta – pełne podporządkowanie właścicielowi czy działanie silnego samorządu
33	Sprawdzian			
NOWOŻYTNOŚĆ				
3	Defeudalizacja	przedstawienie	• pamięta daty: nadania przywileju	DOPUSZCZAJĄCA

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
4	czy refeudalizacja?	procesów defeudalizacji i refeudalizacji w nowożytnej Europie	<p>warckiego, uchwalenia <i>Konstytucji 3 maja</i>, wydania <i>Kodeksu cywilnego</i> przez Napoleona, utworzenia Księstwa Warszawskiego, wydania dekretu grudniowego, wydania pruskiego dekretu uwłaszczeniowego, utworzenia Wielkiego Księstwa Poznańskiego, rabacji galicyjskiej, uwłaszczenia chłopów w Rosji, wydania dekretu uwłaszczeniowego przez Tymczasowy Rząd Narodowy, uwłaszczenia chłopów w Galicji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Adama Smitha, Johna Stuarta Milla, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: uwłaszczenie, folwark, gospodarka folwarczno-pańszczyźniana, manufaktura, dualizm gospodarczy, nożyce cen, nakładca, serwituty, rewolucja cen, landlord, rabacja galicyjska, deprecjacja, defeudalizacja, refeudalizacja, liberalizm ekonomiczny, • lokalizuje na mapie: Galicję, Wielkie Księstwo Poznańskie, Księstwo Warszawskie, Królestwo Polskie (Kongresowe), Łabę, • opisuje okoliczności uwłaszczenia chłopów na ziemiach polskich we wszystkich zaborach, • przedstawia, na czym polegał proces defeudalizacji w Europie Zachodniej, • opisuje czynniki, które przyczyniły się do refeudalizacji ziem polskich, • charakteryzuje proces likwidacji reliktyw feudalnych na ziemiach polskich, 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: uchwalenia <i>Konstytucja 3 maja</i>, wydania <i>Kodeksu cywilnego</i> przez Napoleona, utworzenia Księstwa Warszawskiego, rabacji galicyjskiej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: uwłaszczenie, folwark, gospodarka folwarczno-pańszczyźniana, manufaktura, dualizm gospodarczy, DOSTATECZNA • pamięta daty: nadania przywileju warckiego, wydania dekretu grudniowego, wydania pruskiego dekretu uwłaszczeniowego, utworzenia Wielkiego Księstwa Poznańskiego, uwłaszczenia chłopów w Rosji, wydania dekretu uwłaszczeniowego przez Tymczasowy Rząd Narodowy, uwłaszczenia chłopów w Galicji, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: nożyce cen, nakładca, serwituty, rewolucja cen, rabacja galicyjska, defeudalizacja, refeudalizacja, liberalizm ekonomiczny, • lokalizuje na mapie: Galicję, Wielkie Księstwo Poznańskie, Księstwo Warszawskie, Królestwo Polskie (Kongresowe), Łabę, • przedstawia, na czym polegał proces defeudalizacji w Europie Zachodniej, DOBRA • wyjaśnia i stosuje pojęcia: deprecjacja, landlord, • opisuje czynniki, które przyczyniły się do refeudalizacji ziem polskich, • opisuje okoliczności uwłaszczenia chłopów na ziemiach polskich we wszystkich zaborach, BARDZO DOBRA • charakteryzuje proces likwidacji reliktyw feudalnych na ziemiach polskich, • ocenia zjawisko refeudalizacji gospodarki polskiej w XVI w.

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> ocenia zjawisko refeudalizacji gospodarki polskiej w XVI w. 	
3 5	Parlament w Polsce i w Europie	charakterystyka polskiego parlamentaryzmu w średniowieczu i epoce nowożytnej na tle europejskim	<ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: nadania Wielkiej Karty Swobód, narodzin angielskiego Parlamentu, narodzin dwuizbowego sejm walnego w Polsce, uchwalenia konstytucji nihil novi, zawarcia unii lubelskiej, powstania francuskich Stanów Generalnych, nadania przywileju cerekwicko-nieszawskiego, zwołania Stanów Generalnych przez Ludwika XVI, uchwalenia <i>Aktu proklamacji</i>, rewolucji angielskiej, uchwalenia <i>Petycji o prawo</i>, rozwiązania parlamentu przez Olivera Cromwella, śmierci Olivera Cromwella, uchwalenia <i>Deklaracji praw</i>, uchwalenia angielskiej ustawy sukcesyjnej, identyfikuje postacie: Jana bez Ziemi, Filipa IV Pięknego, Kazimierza Jagiellończyka, Jana Olbrachta, Ludwika XVI, Henryka VIII, Karola I, Olivera Cromwella, Wilhelma III Orańskiego, wyjaśnia i stosuje pojęcia: Wielka Karta Swobód, Parlament, Izba Gmin, Izba Lordów, Stany Generalne, sejm walny, stany sejmujące, wojewoda, kasztelan, artykuły henrykowskie, unia lubelska, sejm ordynaryjny, sejm ekstraordynaryjny, liberum veto, lokalizuje na mapie miejsca wspomniane w rozdziale, opisuje proces kształtowania się polskiego parlamentu, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: nadania Wielkiej Karty Swobód, narodzin dwuizbowego sejm walnego w Polsce, uchwalenia konstytucji nihil novi, zawarcia unii lubelskiej, identyfikuje postacie: Jana bez Ziemi, Kazimierza Jagiellończyka, Jana Olbrachta, Ludwika XVI, Henryk VIII, wyjaśnia i stosuje pojęcia: Wielka Karta Swobód, Parlament, unia lubelska, artykuły henrykowskie, sejm walny, liberum veto, lokalizuje na mapie: Francję, Anglię, Piotrków Trybunalski, Radom, Lublin, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: narodzin angielskiego Parlamentu, powstania francuskich Stanów Generalnych, nadania przywileju cerekwicko-nieszawskiego, zwołania Stanów Generalnych przez Ludwika XVI, rewolucji angielskiej, identyfikuje postacie: Filipa IV Pięknego, Karol I, Olivera Cromwella, Wilhelma III Orańskiego, wyjaśnia i stosuje pojęcia: Izba Gmin, Izba Lordów, Stany Generalne, stany sejmujące, wojewoda, kasztelan, sejm ordynaryjny, sejm ekstraordynaryjny, lokalizuje na mapie: Kastylię, Aragonię, opisuje proces kształtowania się polskiego parlamentu, charakteryzuje skład sejm Rzeczypospolitej, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: uchwalenia <i>Petycji o prawo</i>, rozwiązania parlamentu przez Olivera Cromwella, śmierci Olivera Cromwella, uchwalenia <i>Deklaracji praw (Bill of Rights)</i>, uchwalenia angielskiej ustawy sukcesyjnej, charakteryzuje czynniki, które doprowadziły do powstania parlamentów w krajach Europy Zachodniej, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia funkcjonowanie staropolskiego parlamentaryzmu na tle rozwiązań

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje skład sejmu RP • charakteryzuje czynniki, które doprowadziły do powstania parlamentów w krajach Europy Zach. • ocenia funkcjonowanie staropolskiego parlamentaryzmu na tle rozwiązań europejskich, • wymienia kompetencje sejmu walnego i ocenia, czy był on najważniejszym organem państwowym 	<p>europejskich,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia kompetencje sejmu walnego i ocenia, czy był on najważniejszym organem państwowym
3 6	Oligarcha w systemie politycznym	przedstawienie procesu oligarchizacji życia politycznego Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: rokoszu sandomierskiego, bitwy pod Guzowem, bitwy pod Mławami, abdykacji Jana Kazimierza, zerwania sejmu przez Władysława Sycińskiego, sejmu koronacyjnego Michała Korybuta Wiśniowieckiego, • identyfikuje postacie: Jana Zamoyskiego, Zygmunta III Wazę, Władysława IV, Jana Kazimierza, Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Mikołaja Zebrzydowskiego, Janusza Radziwiłła, Krzysztofa Opalińskiego, Jerzego Lubomirskiego, Hieronima Radziejowskiego, Władysława Sycińskiego, Stanisława Konarskiego, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: ruch egzekucyjny, lutyfundium magnackie, królewsczyzna, rokosz, elekcja vivente rege, ordynacja magnacka, ordynat, klient, monarchia mieszana, rękodajny, oligarchizacja, Familia, • lokalizuje na mapie: Sandomierz, Królestwo Pruskie, Rosję, Austrię, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • -pamięta daty: rokoszu sandomierskiego, bitwy pod Guzowem, bitwy pod Mławami, • identyfikuje postacie: Jana Zamoyskiego, Zygmunta III Wazę, Władysława IV, Jana Kazimierza, Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Mikołaja Zebrzydowskiego, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: ruch egzekucyjny, lutyfundium magnackie, królewsczyzna, rokosz, • lokalizuje na mapie: Sandomierz, Królestwo Pruskie, Rosję, Austrię, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: abdykacji Jana Kazimierza, zerwanie sejmu przez Władysława Sycińskiego, sejmu koronacyjnego Michała Korybuta Wiśniowieckiego, • identyfikuje postacie: Janusza Radziwiłła, Krzysztofa Opalińskiego, Jerzego Lubomirskiego, Hieronima Radziejowskiego, Stanisława Konarskiego, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: elekcja vivente rege, ordynacja magnacka, ordynat, klient, monarchia mieszana, rękodajny, oligarchizacja, familia, • przedstawia proces tworzenia się tzw. nowej magnaterii w Rzeczypospolitej, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Władysława Sycińskiego, Adama Olizara,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces tworzenia się tzw. nowej magnaterii w Rzeczypospolitej i jej rolę • wyjaśnia, na czym polegała oligarchizacja życia publicznego w Rzeczypospolitej, • ocenia, w jakim stopniu wzrost politycznego znaczenia magnaterii w Rzeczypospolitej wpłynął na sprawność funkcjonowania państwa 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę magnaterii w systemie sprawowania rządów w Rzeczypospolitej, • wyjaśnia, na czym polegała oligarchizacja życia publicznego w Rzeczypospolitej, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, w jakim stopniu wzrost politycznego znaczenia magnaterii w Rzeczypospolitej wpłynął na sprawność funkcjonowania państwa
37	Przeciwko królowi – rewolucje angielskie	przedstawienie uwarunkowań, przebiegu i skutków rewolucji angielskiej i amerykańskiej	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: objęcia angielskiego tronu przez dynastię Stuartów, objęcia tronu przez Karola I, zwołania parlamentu przez Karola I, wybuchu wojny domowej w Anglii, zwycięstwa wojsk parlamentu nad królewskimi, ścięcia Karola I, wprowadzenia republiki w Anglii, wprowadzenia systemu protektoratu w Anglii, przejęcia władzy przez Ryszarda Cromwella, powołania na tron Karola II, uchwalenia <i>Habeas Corpus Act</i>, chwalebnej rewolucji, uchwalenia <i>Deklaracji praw (Bill of Rights)</i>, wydania dzieła Monteskiusza <i>O duchu praw</i>, bostońskiego picia herbaty, uchwalenia <i>Deklaracji niepodległości Stanów Zjednoczonych</i>, uznania przez Wielką Brytanię niepodległości Stanów Zjednoczonych, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: rewolucja, purytanie, Krótki Parlament, Długi Parlament, Lord Protektor, <i>Habeas Corpus Act</i>, torysi, wigowie, <i>Deklaracja praw</i>, chwalebna rewolucja, umowa 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wprowadzenia republiki w Anglii, chwalebnej rewolucji, uchwalenia <i>Deklaracji niepodległości Stanów Zjednoczonych</i>, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: rewolucja, Lord Protektor, chwalebna rewolucja, bostońskie picie herbaty, purytanie, • identyfikuje postacie: Karola I, Olivera Cromwella, Marię (córkę Jakuba II), Wilhelma Orańskiego, Monteskiusza, Jeana-Jacques’a Rousseau, Thomasa Jeffersona, • lokalizuje na mapie: Wielką Brytanię, Anglię, Szkocję, kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej, Boston, • krótko omawia przebieg rewolucji angielskiej, • przedstawia przyczyny rewolucji amerykańskiej, • przedstawia skutki rewolucji amerykańskiej, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: zwołanie parlamentu przez Karola I, wybuchu wojny domowej w Anglii, zwycięstwa wojsk parlamentu nad królewskimi, wprowadzenia systemu protektoratu w Anglii, uchwalenia <i>Habeas Corpus Act</i>, uchwalenia <i>Deklaracji praw (Bill of Rights)</i>, bostońskiego picia herbaty, uznania przez Wielką Brytanię niepodległości Stanów Zjednoczonych, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: <i>Habeas Corpus Act</i>, torysi, wigowie, <i>Deklaracja praw</i>, umowa społeczna, • identyfikuje postacie: Elżbietę I, Jakuba I, Karola II, Jakuba II, Ryszarda Cromwella, Jerzego III,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>społeczna, bostońskie picie herbaty,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Elżbietę I, Jakuba I, Karola I, Olivera Cromwella, Ryszarda Cromwella, Karola II, Jakuba II, Marię (córkę Jakuba II), Wilhelma Orańskiego, Monteskiusza, Jeana-Jacques'a Rousseau, Thomasa Hobbesa, Johna Locke'a, Jerzego III, Thomasa Jeffersona, • lokalizuje na mapie: miejsca opisane w rozdziale • rozróżnia różne typy rewolucji, • charakteryzuje tło społeczno-polityczne i religijne rewolucji angielskiej i jej przyczyny • krótko omawia przebieg rewolucji angielskiej, • charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej w Anglii, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki chwalebnej rewolucji, • przedstawia ideowe uwarunkowania rewolucji amerykańskiej, jej przyczyny • omawia główne założenia <i>Deklaracji niepodległości</i> • przedstawia skutki rewolucji amerykańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia różne typy rewolucji, • przedstawia przyczyny rewolucji angielskiej, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki chwalebnej rewolucji, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: objęcia tronu przez Karola I, zwołania parlamentu przez Karola I, przejęcia władzy przez Ryszarda Cromwella, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: Krótki Parlament, Długi Parlament, • identyfikuje postacie: Thomasa Hobbesa, Johna Locke'a, • charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej w Anglii, z uwzględnieniem postanowień <i>Habeas Corpus Act</i> i <i>Deklaracji praw</i>, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje tło społeczno-polityczne i religijne rewolucji angielskiej, • omawia główne założenia <i>Deklaracji niepodległości Stanów Zjednoczonych</i>, • przedstawia ideowe uwarunkowania rewolucji amerykańskiej, ze szczególnym uwzględnieniem koncepcji Monteskiusza i Jeana-Jacques'a Rousseau
38	Wielka Rewolucja Francuska	przedstawienie przyczyn, przebiegu i konsekwencje Wielkiej Rewolucji Francuskiej	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: zdobycia Bastylji, kolejnych czterech faz rewolucji francuskiej, okresu dyktatury Napoleona Bonapartego, ogłoszenia się przez Stany Generalne Zgromadzeniem Narodowym, uchwalenia <i>Deklaracji praw człowieka i obywatela</i>, uchwalenia pierwszej konstytucji 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: zdobycia Bastylji, wprowadzenia republiki we Francji, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: trójpodział władz, prawa człowieka, Stany Generalne, Zgromadzenie Narodowe, <i>Deklaracja praw człowieka i obywatela</i>, Legislatura (Zgromadzenie Prawodawcze), jakobini, Dyrektoriat, <i>Kodeks Napoleona</i>, • identyfikuje postacie: Monteskiusza, Jeana-Jacques'a Rousseau, Woltera,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>francuskiej, wybuchu wojny Francji z Austrią i Prusami, aresztowania króla Ludwika XVI, wyborów do Konwentu Narodowego, wprowadzenia republiki we Francji, stracenia Ludwika XVI, wielkiego terroru, uchwalenia drugiej konstytucji we Francji, obalenia jakobinów, uchwalenia trzeciej konstytucji we Francji, utworzenia Dyrektoriatu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: suwerenność ludu, trójpodział władz, umowa społeczna, prawa człowieka, Stany Generalne, Zgromadzenie Narodowe, Konstytuanta, <i>Deklaracja praw człowieka i obywatela</i>, Legislatura (Zgromadzenie Prawodawcze), cenzus majątkowy, Konwent Narodowy, jakobini, żyrondyści, „bagny”, Komitet Ocalenia Publicznego, wielki terror, Dyrektoriat, <i>Kodeks Napoleona</i>, • identyfikuje postacie: Monteskiusza, Jeana-Jacques’a Rousseau, Woltera, Ludwika XVI, Alexis de Tocqueville’a, Maksymiliana Robespierre’a, Napoleona Bonaparte’a, • lokalizuje na mapie: Francję, Paryż, Wielką Brytanię, Austrię, Prusy, • przedstawia przyczyny wzrostu świadomości politycznej społeczeństwa francuskiego • omawia poglądy społeczno-polityczne Monteskiusza, Rousseau i Woltera, • dostrzega i przedstawia wpływ myśli oświeceniowej na wzrost nastrojów 	<p>Ludwika XVI, Maksymiliana Robespierre’a, Napoleona Bonaparte’a,</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapie: Francję, Paryż, Wielką Brytanię, Austrię, Prusy, • krótko omawia przebieg Wielkiej Rewolucji Francuskiej, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: kolejnych czterech faz rewolucji francuskiej, okresu dyktatury Napoleona Bonaparte’a, uchwalenia <i>Deklaracji praw człowieka i obywatela</i>, uchwalenia pierwszej konstytucji francuskiej, wybuchu wojny Francji z Austrią i Prusami, stracenia Ludwika XVI, wielkiego terroru, obalenia jakobinów, uchwalenia trzeciej konstytucji we Francji, utworzenia Dyrektoriatu, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: suwerenność ludu, umowa społeczna, Konstytuanta, cenzus majątkowy, Konwent Narodowy, żyrondyści, „bagny”, Komitet Ocalenia Publicznego, • omawia poglądy społeczno-polityczne Monteskiusza, Jeana-Jacques’a Rousseau i Woltera, • przedstawia przyczyny społeczne, gospodarcze i polityczne rewolucji we Francji, • przedstawia kolejne etapy rewolucji francuskiej, • omawia przebieg Wielkiej Rewolucji Francuskiej, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: ogłoszenie się przez Stany Generalne Zgromadzeniem Narodowym, aresztowania króla Ludwika XVI, uchwalenia drugiej konstytucji we Francji, • identyfikuje postać: Alexis de Tocqueville’a, • dostrzega i przedstawia wpływ myśli oświeceniowej na wzrost nastrojów rewolucyjnych we Francji, • przedstawia przyczyny wzrostu świadomości politycznej społeczeństwa francuskiego w XVIII w., • przedstawia prawa człowieka zapisane w <i>Deklaracji praw człowieka i obywatela</i>, • charakteryzuje i ocenia okres rządów jakobinów, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia prawo wyborcze wprowadzone na mocy pierwszej konstytucji

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>rewolucyjnych we Francji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny społeczne, gospodarcze i polityczne rewolucji we Francji, • omawia podział stanowy społeczeństwa francuskiego przed wybuchem rewolucji, • przedstawia koncepcję Alexisa de Tocqueville'a dotyczącą przyczyn wybuchu rewolucji, • przedstawia kolejne etapy rewolucji francuskiej, i omawia jej przebieg • przedstawia prawa człowieka zapisane w <i>Deklaracji praw człowieka i obywatela</i>, • omawia prawo wyborcze wprowadzone na mocy pierwszej konstytucji francuskiej, • charakteryzuje i ocenia okres rządów jakobinów 	<p>francuskiej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega i przedstawia wpływ myśli oświeceniowej na wzrost nastrojów rewolucyjnych we Francji, • przedstawia koncepcję Alexisa de Tocqueville'a dotyczącą przyczyn wybuchu rewolucji
39	Konstytucyjne wizje parlamentu w XVIII w.	przedstawienie i charakterystyka XVIII-wiecznych konstytucyjnych modeli ustrojowych w Stanach Zjednoczonych, Rzeczypospolitej i Francji	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: utworzenia konwencji konstytucyjnej w Stanach Zjednoczonych, wejścia w życie <i>Konstytucji Stanów Zjednoczonych</i>, reform sejmu konwokacyjnego, uchwalenia praw kardynalnych, zwołania Sejmu Wielkiego, uchwalenia <i>Konstytucji 3 maja</i>, uchwalenia pierwszej konstytucji francuskiej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: federacja, władze stanowe, władze federalne, Kongres, Senat, Izba Reprezentantów, Sąd Najwyższy, prawo weta zawieszającego, inicjatywa ustawodawcza, <i>impeachment</i>, Familia, sejm konwokacyjny, sejm delegacyjny, liberum veto, prawa 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wejście w życie <i>Konstytucji Stanów Zjednoczonych</i>, zwołania Sejmu Wielkiego, uchwalenia <i>Konstytucji 3 maja</i>, uchwalenia pierwszej konstytucji francuskiej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: federacja, Kongres, Senat, Izba Reprezentantów, Sąd Najwyższy, Familia, liberum veto, prawa kardynalne, Straż Praw, monarchia konstytucyjna, Legislatura (Zgromadzenie Prawodawcze), cenzus majątkowy, cenzus wieku, elektor, • identyfikuje postacie: Jerzego Waszyngtona, Thomasa Jeffersona, Augusta III, Stanisława Augusta Poniatowskiego, • lokalizuje na mapie: Francję, Stany Zjednoczone Ameryki, polskoliteńską Rzeczpospolitą, • przedstawia wybrany XVIII-wieczny model konstytucyjny, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: utworzenie konwencji konstytucyjnej w Stanach Zjednoczonych, reform sejmu konwokacyjnego, uchwalenia praw

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>kardynalne, szlachta posesjonaci, plenipotenci miejscy, Straż Praw, monarchia konstytucyjna, Legislatywa (Zgromadzenie Prawodawcze), cenzus majątkowy, cenzus wieku, elektor,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Jerzego Waszyngtona, Aleksandra Hamiltona, Jamesa Madisona, Thomasa Jefferson, Augusta III, Stanisława Augusta Poniatowskiego, • lokalizuje na mapie: Francję, Stany Zjednoczone Ameryki, polsko-litewską Rzeczpospolitą, • przedstawia XVIII-wieczne modele konstytucyjne w Stanach Zjednoczonych, Rzeczypospolitej i Francji, • omawia prawo wyborcze i instytucje obowiązujące: w USA w Rzeczypospolitej, we Francji • omawia kompetencje instytucji państwowych w trzech XVIII-wiecznych systemach konstytucyjnych (amerykańskim, polskim i francuskim), • przedstawia reformy sejmu konwokacyjnego, • wymienia prawa kardynalne, • dostrzega i przedstawia wpływ lokalnych uwarunkowań społecznych i historycznych na kształtowanie się systemów konstytucyjnych w USA, Rzeczypospolitej i Francji, • porównuje i przedstawia podobieństwa i różnice trzech XVIII-wiecznych 	<p>kardynalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: władze stanowe, władze federalne, inicjatywa ustawodawcza, <i>impeachment</i>, sejm konwokacyjny, sejm delegacyjny, szlachta posesjonaci, plenipotenci miejscy, • identyfikuje postacie: Aleksandra Hamiltona, Jamesa Madisona, • przedstawia XVIII-wieczne modele konstytucyjne w Stanach Zjednoczonych, Rzeczypospolitej i Francji, • przedstawia reformy sejmu konwokacyjnego, • omawia prawa kardynalne, • przedstawia instytucje państwowe działające: w USA (po wejściu w życie konstytucji), w Rzeczypospolitej (po uchwaleniu <i>Konstytucji 3 maja</i>), we Francji (po uchwaleniu pierwszej konstytucji), <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia prawo wyborcze obowiązujące: w USA (po wejściu w życie konstytucji), w Rzeczypospolitej (po uchwaleniu <i>Konstytucji 3 maja</i>), we Francji (po uchwaleniu pierwszej konstytucji), • omawia kompetencje instytucji państwowych w trzech XVIII-wiecznych systemach konstytucyjnych (amerykańskim, polskim i francuskim), • porównuje i przedstawia podobieństwa i różnice trzech XVIII-wiecznych systemów konstytucyjnych, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega i przedstawia wpływ lokalnych uwarunkowań społecznych i historycznych na kształtowanie się systemów konstytucyjnych w USA, Rzeczypospolitej i Francji, • ocenia skuteczność funkcjonowania różnych XVIII-wiecznych systemów konstytucyjnych

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			systemów konstytucyjnych, <ul style="list-style-type: none"> ocenia skuteczność funkcjonowania różnych XVIII-wiecznych systemów konstytucyjnych 	
40	Sprawdzian			
XIX WIEK				
41	Dziewiętnasto-wieczne rewolucje społeczno-polityczne	przedstawienie i charakterystyka wystąpień rewolucyjnych w Europie pierwszej połowy XIX w.	<ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: powstań w Neapolu i Piemontie, Parmie, Modenie i Państwie Kościelnym, uzyskania autonomii przez Serbię, wybuchu antytyreckiego powstania w Grecji, proklamowania niepodległości przez Greków, zawarcia pokoju w Adrianopolu, powstania dekabrystów, rewolucji lipcowej we Francji, proklamowania niepodległości przez Belgię, wybuchu powstania listopadowego, upadku powstania listopadowego, kryzysu w rolnictwie wywołanego zarazą ziemniaczaną, Wiosny Ludów w Europie, rewolucji lutowej we Francji, objęcia urzędu prezydenta przez Ludwika Bonaparte, rewolucji marcowej w Wiedniu, proklamowania niepodległości przez Węgrów, stłumienia powstania na Węgrzech, ofiarowania cesarskiej korony Fryderykowi Wilhelmowi IV przez parlament frankfurcki, przywrócenia cesarstwa we Francji przez Napoleona III, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: wybuchu antytyreckiego powstania w Grecji, proklamowania niepodległości przez Greków, rewolucji lipcowej we Francji, proklamowania niepodległości przez Belgię, wybuchu powstania listopadowego, upadku powstania listopadowego, rewolucji lutowej we Francji, Wiosny Ludów w Europie, rewolucji marcowej w Wiedniu, proklamowania niepodległości przez Węgrów, stłumienia powstania na Węgrzech, wyjaśnia i stosuje pojęcia: Święte Przymierze, konserwatyzm, liberalizm, industrializacja, urbanizacja, kapitaliści, socjalizm, identyfikuje postacie: Aleksandra I, Ludwika Filipa I, Ludwika Bonaparte (Napoleona III), Franciszka Józefa I, lokalizuje na mapie: Rosję, Austrię, Prusy, Półwysep Apeniński, Grecję, Królestwo Polskie, Wiedeń, Węgry, Berlin, Wielką Brytanię, przedstawia przebieg Wiosny Ludów w państwach europejskich, charakteryzuje zjawisko rewolucji przemysłowej, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> pamięta daty: zawarcia pokoju w Adrianopolu, powstania dekabrystów, objęcia urzędu prezydenta przez Ludwika Bonaparte, ofiarowania cesarskiej korony Fryderykowi Wilhelmowi IV przez parlament frankfurcki, przywrócenie cesarstwa we Francji przez Napoleona III, objęcia władzy w Austrii przez Franciszka Józefa I, wyjaśnia i stosuje pojęcia: ancien régime, karbonaryzm, dekabryści,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>objęcia władzy w Austrii przez Franciszka Józefa I, proklamowania <i>Karty praw ludu</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: Święte Przymierze, ancien régime, konserwatyzm, liberalizm, karbonaryzm, dekabryści, rewolucja przemysłowa, industrializacja, urbanizacja, kapitaliści, czartyści, socjalizm, • identyfikuje postacie: Aleksandra I, Mikołaja I, Karola X, Ludwika Filipa I, Ludwika Bonapartego (Napoleona III), Klemensa Metternich, Ferdynanda (cesarza Austrii), Franciszka Józefa I, Lajosa Kossutha, Fryderyka Wilhelma IV, • lokalizuje na mapie: miejsca opisane w rozdziale • przedstawia i porównuje XIX-wieczne ideologie konserwatyzmu i liberalizmu, • przedstawia przyczyny niezadowolenia społeczeństw europejskich z porządku ustanowionego na kongresie wiedeńskim, • omawia przebieg wystąpień rewolucyjnych w latach 1820–1829 we Włoszech, Grecji i Rosji, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lipcowej we Francji, • omawia przyczyny powstania Belgów oraz reakcje państw europejskich na ich wystąpienie, • przedstawia przyczyny wystąpień okresu Wiosny Ludów w Europie, • omawia przebieg rewolucji lutowej we Francji i skutki tego przewrotu, 	<p>czartyści,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Mikołaja I, Karola X, Klemensa Metternicha, Ferdynanda (cesarza Austrii), Lajosa Kossutha, Fryderyka Wilhelma IV, • lokalizuje na mapie: Neapol, Piemont, Parmę, Modenę, Państwo Kościelne, imperium osmańskie, Serbię, Adrianopol, Mołdawię, Wołoszczyznę, Królestwo Niderlandów, Belgię, • przedstawia i porównuje XIX-wieczne ideologie konserwatyzmu i liberalizmu, • przedstawia przyczyny niezadowolenia społeczeństw europejskich z porządku ustanowionego na kongresie wiedeńskim, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lipcowej we Francji, • przedstawia przyczyny wystąpień okresu Wiosny Ludów w Europie, • omawia przebieg rewolucji lutowej we Francji i skutki tego przewrotu, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: powstań w Neapolu i Piemontcie, Parmie, Modenie i Państwie Kościelnym, uzyskania autonomii przez Serbię, kryzysu w rolnictwie wywołanego zarazą ziemniaczaną, • omawia przebieg wystąpień rewolucyjnych w latach 1820–1829 we Włoszech, Grecji i Rosji, • omawia przyczyny powstania Belgów oraz reakcje państw europejskich na ich wystąpienie, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta datę proklamowania <i>Karty praw ludu</i>, • omawia znaczenie Wiosny Ludów i jej trwałe konsekwencje, • przedstawia wpływ rewolucji przemysłowej na zmiany w życiu społecznym i politycznym

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przebieg i znaczenie Wiosny Ludów w państwach europejskich,, • charakteryzuje zjawisko rewolucji przemysłowej i jej wpływ na zmiany w życiu społecznym i politycznym 	
42	Anarchizm	charakterystyka ideologii i działań ruchu anarchistycznego w XIX w.	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: proklamowania Rady Komuny Paryskiej, szturm wojsk rządowych na Paryż podczas Komuny Paryskiej, rewolty studenckiej w Europie, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: anarchizm, konserwatyzm, liberalizm, chrześcijańska demokracja, socjalizm, socjaldemokracja, społeczeństwo egalitarne, akcja bezpośrednia, anarchizm kolektywistyczny, anarchizm indywidualistyczny, altruizm, anarchizm komunistyczny, Narodna Wola, anarchosyndykalizm, syndykat, rady robotnicze, propaganda czynem, anarchizm dynamitowy, komunistyczny, Frakcja Czerwonej Armii, Czerwone Brygady, antyglobalizm, • identyfikuje postacie: Proudhona, Michaiła Bakunina, Piotra Kropotkina, Edwarda Józefa Abramowskiego, Georges'a Sorela, Sadię Carnota, Humberta I, Antonia Canovasa del Castillo, Ignacego Hryniewieckiego, Aleksandra II, Elżbietę (cesarżową Austrii), Luigiego Luccheniego, • lokalizuje na mapie: Rosję, Paryż, Francję, Włochy, Hiszpanię, Niemcy, Amerykę Łacińską, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta datę rewolty studenckiej w Europie, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: anarchizm, konserwatyzm, liberalizm, chrześcijańska demokracja, socjalizm, socjaldemokracja, rady robotnicze, komunardzi, • identyfikuje postacie: Pierre'a Josepha Proudhona, Michaiła Bakunina, Piotra Kropotkina, Aleksandra II, • lokalizuje na mapie: Rosję, Paryż, Francję, Włochy, Hiszpanię, Niemcy, Amerykę Łacińską, • przedstawia i charakteryzuje nurty polityczne: konserwatyzm, liberalizm, chrześcijańską demokrację, socjalizm, anarchizm, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: proklamowania Rady Komuny Paryskiej, szturm wojsk rządowych na Paryż podczas Komuny Paryskiej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: społeczeństwo egalitarne, akcja bezpośrednia, anarchizm kolektywistyczny, anarchizm indywidualistyczny, altruizm, anarchizm komunistyczny, anarchosyndykalizm, syndykat, propaganda czynem, anarchizm dynamitowy, antyglobalizm, • identyfikuje postacie: Georges'a Sorela, Ignacego Hryniewieckiego, Elżbietę (cesarżową Austrii), • rozróżnia anarchizm kolektywistyczny i indywidualistyczny, • odwołując się do historycznych przykładów aktów terroru, przedstawia wpływ XIX-wiecznego anarchizmu na kształtowanie się nowoczesnego terroryzmu, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki Komuny Paryskiej, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: Narodna Wola, Frakcja Czerwonej Armii,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i charakteryzuje nurty polityczne: konserwatyzm, liberalizm, chrześcijańską demokrację, socjalizm, anarchizm, • przedstawia poglądy społeczno-polityczne Pierre'a Josepha Proudhona, Michaiła Bakunina, P. Kropotkina • rozróżnia anarchizm kolektywistyczny i indywidualistyczny, • charakteryzuje koncepcje anarchosyndykalistyczne Sorela, • przedstawia wpływ XIX-wiecznego anarchizmu na kształtowanie się nowoczesnego terroryzmu, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki Komuny Paryskiej, • przedstawia przykłady lewackich organizacji terrorystycznych drugiej połowy XX w. 	<p>Czerwone Brygady,</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Edwarda Józefa Abramowskiego, Sadiego Carnota, Humberta I, Antonia Canovasa del Castillo, Luigiego Luccheniego, • omawia koncepcje polityczne Michaiła Bakunina, • przedstawia przykłady lewackich organizacji terrorystycznych drugiej połowy XX w., <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia poglądy polityczne Piotra Kropotkina, • charakteryzuje koncepcje anarchosyndykalistyczne Georges'a Sorela
XX WIEK				
43	Rewolucje XX w.	przedstawienie i charakterystyka XX-wiecznych rewolucji	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: krwawej niedzieli w Petersburgu, rewolucji lutowej w Rosji, rewolucji październikowej, zwycięstwa wojsk polskich nad bolszewikami (1920 r.), powstania ZSRR, wybuchu rewolucji islamskiej w Iranie, ucieczki szacha z Iranu, zdobycia Kabulu przez talibów, rewolty studenckiej w Europie Zachodniej, „nocy barykad” w Paryżu, marszu na Waszyngton, przyznania Pokojowej Nagrody Nobla Martinowi Lutherowi Kingowi, zabójstwa Martina 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: krwawej niedzieli w Petersburgu, rewolucji lutowej w Rosji, rewolucji październikowej, zwycięstwa wojsk polskich nad bolszewikami (1920 r.), rewolty studenckiej w Europie Zachodniej, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: komunizm, krwawa niedziela, bolszewicy, Rada Delegatów Robotniczych i Żołnierskich, Rada Komisarzy Ludowych, Czeka, zimna wojna, wyścig zbrojeń, ruch hipisowski, pacyfizm, • identyfikuje postacie: Karola Marksa, Fryderyka Engelsa, Włodzimierza Lenina, Mikołaja II, Feliksa Dzierżyńskiego, Józefa Stalina, Osamę bin Laden, Martina Luthera Kinga, Johna F. Kennedy'ego, • lokalizuje na mapie: Rosję, Petersburg, Japonię, Polskę, Czechosłowację,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>Luthera Kinga,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: komunizm, krwawa niedziela, eserowcy, mienszewicy, bolszewicy, Rada Delegatów Robotniczych i Żołnierskich, ochrona, Rada Komisarzy Ludowych, Czeka, zimna wojna, wyścig zbrojeń, szariat, szach, biała rewolucja, ajatollah, hidżab, talibowie, społeczeństwo konsumpcyjne, ruch hipisowski, pacyfizm, rewolucja seksualna, • identyfikuje postacie: Karola Marksa, Fryderyka Engelsa, Włodzimierza Lenina, Mikołaja II, księcia Lwowa, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego, Józefa Stalina, Mohammada Rezę Pahlawiego, Ruhollaha Chomeiniego, Osamę bin Ladena, Martina Luthera Kinga, Johna F. Kennedy’ego, • lokalizuje na mapie: miejsca opisane w rozdziale • przedstawia poglądy społeczno-polityczne ideologów komunizmu (Karola Marksa, Fryderyka Engelsa, Włodzimierza Lenina), • przedstawia przyczyny i krótko opisuje przebieg rewolucji 1905 r. w Rosji, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lutowej oraz przewrotu bolszewickiego w Rosji,, • omawia proces ekspansji komunizmu po II wojnie światowej oraz próby przeciwstawienia się tym dążeniom 	<p>Rumunię, Bułgarię, Węgry, NRD, Jugosławię, Chiny, Kubę, Stany Zjednoczone, Iran, Paryż, RFN, Włochy, Waszyngton,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny i krótko opisuje przebieg rewolucji 1905 r. w Rosji, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lutowej w Rosji, DOSTATECZNA • pamięta daty: krwawej niedzieli w Petersburgu, utworzenia ZSRR, wybuchu rewolucji islamskiej w Iranie, ucieczki szacha z Iranu, marszu na Waszyngton, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: eserowcy, mienszewicy, ochrona, szariat, szach, ajatollah, talibowie, społeczeństwo konsumpcyjne, rewolucja seksualna, • identyfikuje postacie: księcia Lwowa, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego, Mohammada Rezy Pahlawiego, Ruhollaha Chomeiniego, • lokalizuje na mapie: Albanie, Koreę Północną, Wietnam, Kubę, Afganistan, Kabul, • przedstawia poglądy społeczno-polityczne ideologów komunizmu (Karola Marksa, Fryderyka Engelsa, Włodzimierza Lenina), • omawia przyczyny, przebieg i skutki przewrotu bolszewickiego w Rosji, • przedstawia działania bolszewików zmierzające do przejęcia całkowitej władzy w Rosji i rozszerzenia rewolucji na inne kraje, • omawia próbę wprowadzenia państwa wyznaniowego w Afganistanie, DOBRA • pamięta daty: zdobycia Kabulu przez talibów, „nocy barykad” w Paryżu, przyznania Pokojowej Nagrody Martinowi Lutherowi Kingowi, zabójstwa Martina Luthera Kinga, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: hidżab, biała rewolucja, • omawia proces ekspansji komunizmu po II wojnie światowej oraz próby przeciwstawienia się tym dążeniom podejmowane przez USA i ich sojuszników, • omawia działalność Martina Luthera Kinga zmierzającą do równouprawnienia kolorowej ludności w USA, • charakteryzuje rewolucję seksualną lat sześćdziesiątych

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>podejmowane przez USA i ich sojuszników,</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rewolucję religijną na przykładzie wydarzeń w Iranie (rewolucja islamska), • omawia próbę wprowadzenia państwa wyznaniowego w Afganistanie, • przedstawia źródła rewolucji kulturowej ruchu hipisowskiego • omawia działalność Martina Luthera Kinga • charakteryzuje rewolucję seksualną lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX w. 	<p>i siedemdziesiątych XX w.,</p> <p>BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia źródła rewolucji kulturowej ruchu hipisowskiego oraz opisuje wydarzenia związane z działalnością tego ruchu, • charakteryzuje rewolucję religijną na przykładzie wydarzeń w Iranie (rewolucja islamska)
44	Opozycja polityczna w PRL	przedstawienie działalności opozycji politycznej i protestów społecznych w PRL	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: rozwiązania Armii Krajowej, konferencji wielkiej trójki w Jałcie, utworzenia Polskiego Stronnictwa Ludowego przez Stanisława Mikołajczyka, referendum ludowego, sfałszowanych pierwszych powojennych wyborów do sejmu, utworzenia PZPR, utworzenia Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego, śmierci Józefa Stalina, protestów robotniczych w Poznaniu (pozański Czerwiec '56), objęcia stanowiska I sekretarza KC PZPR przez Władysława Gomułkę, Listu 34, wystąpień studenckich (Marzec '68), początku kampanii antysyjonistycznej, wystąpień robotniczych na Wybrzeżu (Grudzień '70), objęcia stanowiska I sekretarza KC PZPR przez Edwarda Gierka, wystąpień robotniczych 	<p>DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: rozwiązania Armii Krajowej, konferencji wielkiej trójki w Jałcie, śmierci Józefa Stalina, protestów robotniczych w Poznaniu (pozański Czerwiec '56), wystąpień studenckich (Marzec '68), wystąpień robotniczych na Wybrzeżu (Grudzień '70), objęcia stanowiska I sekretarza KC PZPR przez Edwarda Gierka, wystąpień robotniczych w Radomiu, Ursusie i Płocku (Czerwiec '76), wybuchu ogólnopolskich strajków robotniczych (Sierpień '80), podpisania porozumień sierpniowych, wprowadzenia stanu wojennego, wyboru Karola Wojtyły na papieża, pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do ojczyzny, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: NKWD, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”, żołnierze wyklęci, wielka trójka, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, Komitet Obrony Robotników, NSZZ „Solidarność”, stan wojenny, • identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Władysława Gomułkę, Bolesława Bieruta, Stanisława Mikołajczyka, Edwarda Gierka, Lecha Wałęsę, Tadeusza Mazowieckiego, Jacka Kuronia, Wojciecha Jaruzelskiego, Jerzego Popiełuszkę, Stefana Wyszyńskiego, Pawła VI, Karola Wojtyłę (Jana Pawła II), • lokalizuje na mapie: Moskwę, Poznań, Gdańsk, Gdynię, Szczecin, Radom,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>w Radomiu, Ursusie i Płocku (Czerwiec '76), powstania Komitetu Obrony Robotników, wybuchu ogólnopolskich strajków robotniczych (Sierpień '80), podpisania porozumień sierpniowych, utworzenia NSZZ „Solidarność”, wprowadzenia stanu wojennego, zawieszenia stanu wojennego, zniesienie stanu wojennego, obchodów tysiąclecia chrztu Polski, listu biskupów polskich do biskupów niemieckich, wyboru Karola Wojtyły na papieża, pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do ojczyzny,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: NKWD, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”, Narodowe Siły Zbrojne, żołnierze wyklęci, wielka trójka, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, mała stabilizacja, ZOMO, „ścieżki zdrowia”, Komitet Obrony Robotników, Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela, Ruch Młodej Polski, Konfederacja Polski Niepodległej, Uniwersytet Latający, Towarzystwo Kursów Naukowych, drugi obieg, Międzyzakładowy Komitet Strajkowy, NSZZ „Solidarność”, Niezależne Zrzeszenie Studentów, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego, stan wojenny, • identyfikuje postacie: opisane w rozdziale • lokalizuje na mapie miejsca opisane w rozdziale • przedstawia walkę zbrojnego podziemia niepodległościowego z komunistami oraz represje stosowane przez aparat 	<p>Ursus, Płock, Częstochowę,</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w Radomiu, Ursusie i Płocku, • przedstawia genezę „Solidarności” – strajki w Stoczni Gdańskiej i innych zakładach pracy oraz podpisanie porozumień sierpniowych, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: utworzenie Polskiego Stronnictwa Ludowego przez Stanisława Mikołajczyka, referendum ludowego, sfałszowanych, pierwszych powojennych wyborów do sejmu, utworzenia PZPR, objęcia stanowiska I sekretarza KC PZPR przez Władysława Gomułkę, Listu 34, początku kampanii antysyjonistycznej, objęcia stanowiska I sekretarza KC PZPR przez Edwarda Gierka, powstania Komitetu Obrony Robotników, zawieszenia stanu wojennego, zniesienia stanu wojennego, obchodów tysiąclecia chrztu Polski, listu biskupów polskich do biskupów niemieckich, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: Narodowe Siły Zbrojne, mała stabilizacja, ZOMO, „ścieżki zdrowia”, Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela, Ruch Młodej Polski, Konfederacja Polski Niepodległej, Uniwersytet Latający, Towarzystwo Kursów Naukowych, drugi obieg, Międzyzakładowy Komitet Strajkowy, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego, • identyfikuje postacie: Edwarda Osóbkę-Morawskiego, Józefa Cyrankiewicza, Antoniego Słonimskiego, Marię Dąbrowską, Pawła Jasienicę, Melchiora Wańkowicza, Kazimierza Dejmka, Adama Michnika, Leszka Kołakowskiego, Jana Olszewskiego, Jana Józefa Lipskiego, Antoniego Macierewicza, Jerzego Andrzejewskiego, Leszka Moczulskiego, Annę Walentynowicz, Bronisława Geremka, Stanisława Suchowolca, • lokalizuje na mapie: Jaltę, Elbląg, Jastrzębie, • przedstawia walkę zbrojnego podziemia niepodległościowego z komunistami oraz represje stosowane przez aparat bezpieczeństwa, • omawia proces przejmowania władzy w Polsce przez komunistów, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki poznańskiego Czerwca '56,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>bezpieczeństwa,</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia proces przejmowania władzy w Polsce przez komunistów, • przedstawia podejmowane przez mikołajczykowskie PSL próby przeciwstawienia się politycznej dominacji komunistów, • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki poznańskiego Czerwca '56, • przedstawia różne formy protestów robotników, studentów oraz inteligencji w okresie rządów Władysława Gomułki, • omawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w Radomiu, Ursusie i Płocku, • przedstawia powstanie, członków i cele działania pierwszych organizacji opozycyjnych w PRL • przedstawia genezę „Solidarności” – strajk w Stoczni Gdańskiej i innych zakładach pracy oraz podpisanie porozumień sierpniowych, • omawia przyczyny wprowadzenia stanu wojennego, represje stosowane przez władze i skutki tych działań, • przedstawia rolę księży i Kościoła katolickiego w kształtowaniu oporu społeczeństwa wobec systemu, • charakteryzuje rolę Jana Pawła II w procesie umacniania społecznego sprzeciwu wobec totalitarnego sytemu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny wprowadzenia stanu wojennego, represje stosowane przez władze i skutki tych działań, • charakteryzuje rolę Jana Pawła II w procesie umacniania społecznego sprzeciwu wobec totalitarnego sytemu, DOBRA • pamięta daty: utworzenia PZPR, utworzenia Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego, • identyfikuje postacie: Zygmunta Szendzielarza (pseud. Łupaszka), Kazimierza Kamińskiego (pseud. Huzar), Hieronima Dekutowskiego (pseud. Zapora), Józefa Kurasia (pseud. Ogień), Henryka Szlajfera, Władysława Siłę-Nowickiego, Jana Ziębę, Andrzeja Czumę, Aleksandra Halla, Marka Jurka, • przedstawia podejmowane przez mikołajczykowskie PSL próby przeciwstawienia się politycznej dominacji komunistów, BARDZO DOBRA • przedstawia powstanie, członków i cele działania pierwszych organizacji opozycyjnych w PRL (KOR, ROPCiO, RMP, KPN), • przedstawia rolę księży i Kościoła katolickiego w kształtowaniu oporu społeczeństwa wobec totalitarnego systemu
45	Rewolucyjny rok 1989	przedstawienie przyczyn i przebiegu	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: przyjęcia <i>Aktu końcowego</i> Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy 	<p>DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: przejścia władzy w ZSRR przez Michaiła Gorbaczowa,

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
		upadku systemów komunistycznych w Europie Środkowej i Wschodniej	<p>w Europie, śmierci Leonida Breżniewa, przejęcia władzy w ZSRR przez Michaiła Gorbaczowa, katastrofy w Czarnobylu, obrad okrągłego stołu, wyborów do parlamentu kontraktowego, wyboru Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta, objęcia stanowiska premiera przez Tadeusza Mazowieckiego, upadku systemów komunistycznych w poszczególnych państwach Europy Środkowo-Wschodniej, podziału Czechosłowacji na dwa państwa, zjednoczenia Niemiec, ogłoszenie niepodległości przez Litwę, Łotwę i Estonię, nieudanego puczu w Moskwie, rozwiązania ZSRR i powstania Wspólnoty Niepodległych Państw, manifestacji na placu Tian'anmen, wojny w Jugosławii,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: pierestrojka, głośność, Jesień Narodów, doktryna Breżniewa, okrągły stół, wybory kontraktowe, aksamitna rewolucja, • identyfikuje postacie: Leonida Breżniewa, Michaiła Gorbaczowa, Wojciecha Jaruzelskiego, Czesława Kiszcza, Tadeusza Mazowieckiego, Jánoša Kádára, Józsefa Antallá, Árpada Gönczá, Filipa Dimitrowa, Vaclava Havla, Nicolae Ceaușescu, Iona Iliescu, Ericha Honeckera, Helmutha Kohla, Josipa Broza-Tito, • lokalizuje na mapie: miejsca opisane w rozdziale • przedstawia przyczyny kryzysu w ZSRR 	<p>obrad okrągłego stołu, wyborów do parlamentu kontraktowego, objęcia stanowiska premiera przez Tadeusza Mazowieckiego, zjednoczenia Niemiec, rozwiązania ZSRR i powstania Wspólnoty Niepodległych Państw,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i stosuje pojęcia: Jesień Narodów, okrągły stół, wybory kontraktowe, aksamitna rewolucja, • identyfikuje postacie: Leonida Breżniewa, Michaiła Gorbaczowa, Wojciecha Jaruzelskiego, Tadeusza Mazowieckiego, Vaclava Havla, • lokalizuje na mapie: ZSRR, Węgry, Bułgarię, Czechosłowację, Rumunię, Pragę, NRD, RFN, zjednoczone Niemcy, Berlin, Litwę, Łotwę, Estonię, Ukrainę, Białoruś, Chiny, Jugosławię, • omawia proces upadku systemu komunistycznego w poszczególnych krajach bloku wschodniego, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: przyjęcia <i>Aktu końcowego</i> Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, śmierci Leonida Breżniewa, katastrofy w Czarnobylu, wyboru Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta, upadku systemów komunistycznych w poszczególnych państwach Europy Środkowo-Wschodniej, ogłoszenie niepodległości przez Litwę, Łotwę i Estonię, wojny w Jugosławii, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: pierestrojka, głośność, doktryna Breżniewa, • identyfikuje postacie: Jánoša Kádára, Józsefa Antallá, Árpada Gönczá, Filipa Dimitrowa, Nicolae Ceaușescu, Iona Iliescu, Ericha Honeckera, Helmutha Kohla, Josipa Broza-Tito, Czesława Kiszcza, • lokalizuje na mapie: Czarnobyl, Timișoară, Słowenię, Chorwację, Macedonię, Bośnię i Hercegowinę, Nową Jugosławię (Serbię i Czarnogórę), • przedstawia przyczyny kryzysu w ZSRR w latach osiemdziesiątych XX w., • przedstawia proces demokratyzacji w Polsce, • omawia proces upadku systemu komunistycznego w poszczególnych krajach bloku wschodniego, <p style="text-align: center;">DOBRA</p>

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<p>w latach osiemdziesiątych XX w.,</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę Michaiła Gorbaczowa w przemianach politycznych w ZSRR i Europie Środkowo-Wschodniej, • przedstawia proces demokratyzacji w Polsce, • charakteryzuje rolę przemian zachodzących w Polsce w procesie upadku systemów komunistycznych w Europie Środkowo-Wschodniej, • omawia proces upadku systemu komunistycznego w poszczególnych krajach bloku wschodniego, • przedstawia proces demokratyzacji w NRD oraz okoliczności zjednoczenia Niemiec, • przedstawia etapy rozpadu ZSRR, • przedstawia wystąpienia antyrządowe w Chinach w 1989 r., • omawia przyczyny i skutki wojny w Jugosławii 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: podziału Czechosłowacji na dwa państwa, nieudanego puczu w Moskwie, manifestacji na placu Tian'anmen, • przedstawia proces demokratyzacji w NRD oraz okoliczności zjednoczenia Niemiec, • przedstawia etapy rozpadu ZSRR, • omawia przyczyny i skutki wojny w Jugosławii, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę Michaiła Gorbaczowa w przemianach politycznych w ZSRR i Europie Środkowo-Wschodniej, • charakteryzuje rolę przemian zachodzących w Polsce w procesie upadku systemów komunistycznych w Europie Środkowo-Wschodniej, • przedstawia wystąpienia antyrządowe w Chinach w 1989 r.
46	Zniewolone społeczeństwo przyszłości. Od utopii do antyutopii	przedstawienie literackich wizji społeczeństwa przyszłości – utopia i antyutopia	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wydania <i>Utopii</i> Tomasza Morusa, wydania <i>Nowego wspaniałego świata</i> Aldousa Huxleya, wydania <i>Nowego wspaniałego świata poprawionego</i> Aldousa Huxleya, wydania <i>Roku 1984</i> George'a Orwella, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: utopia, antyutopia, stecchniczowane życie, zdehumanizowane społeczeństwo, propaganda, futurystyczna antyutopia, indoktrynacja, myślozbrodnia, ewaporowanie, nowomowa, Wielki Brat, 	<p style="text-align: center;">DOPUSZCZAJĄCA</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamięta daty: wydania <i>Utopii</i> Tomasza Morusa, wydania <i>Nowego wspaniałego świata</i> Aldousa Huxleya, wydania <i>Roku 1984</i> George'a Orwella, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: utopia, antyutopia, • identyfikuje postacie: Tomasza Morusa, Aldousa Huxleya, George'a Orwella, • przedstawia koncepcję idealnego państwa ukazaną w <i>Utopii</i> Tomasza Morusa, • przedstawia wybranych twórców koncepcji idealnego państwa oraz ich dzieła, <p style="text-align: center;">DOSTATECZNA</p>

Lp.	Temat lekcji	Cel ogólny lekcji	Cele szczegółowe	Proponowane kryteria oceny
			Uczeń:	Uczeń:
			<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: opisane w rozdziale • przedstawia twórców koncepcji idealnego państwa oraz ich dzieła, • przedstawia koncepcję idealnego państwa ukazaną w <i>Utopii</i> Tomasza Morusa, • przedstawia koncepcje utopijne w dziełach polskich twórców, • przedstawia genezę współczesnych antyutopii, • charakteryzuje koncepcję antyutopii ukazaną w <i>Nowym wspaniałym świecie</i> Aldousa Huxleya, • przedstawia koncepcję totalitarnego świata ukazaną w <i>Roku 1984</i> George'a Orwella, • odnajduje i przedstawia zawarte w dziełach Aldousa Huxleya i George'a Orwella nawiązania do istniejących w rzeczywistości systemów totalitarnych, • dostrzega we współczesnym świecie zagrożenia wskazywane w antyutopijnych utworach Aldousa Huxleya i George'a Orwella oraz omawia te zjawiska 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta datę wydanie <i>Nowego wspaniałego świata poprawionego</i> Aldousa Huxleya, • wyjaśnia i stosuje pojęcia: stchnicyzowane życie, zdehumanizowane społeczeństwo, propaganda, futurystyczna antyutopia, indoktrynacja, myślozbrodnia, ewaporowanie, nowomowa, Wielki Brat, • w kontekście omawianych wydarzeń identyfikuje postacie: Platona, Arystotelesa, Plutarcha, Ksenofonta, św. Augustyna, Tommasa Campanellę, Ignacego Krasickiego, Adama Mickiewicza, Bolesława Prusa, Stefana Żeromskiego, Wisławę Szymborską, Zbigniewa Herberta, • przedstawia twórców koncepcji idealnego państwa oraz ich dzieła, • przedstawia genezę współczesnych antyutopii, <p style="text-align: center;">DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje postacie: Michała Dymitra Krajewskiego, Wincentego Lutosławskiego, Włodzimierza Lenina, • charakteryzuje koncepcję antyutopii ukazaną w <i>Nowym wspaniałym świecie</i> Aldousa Huxleya, • przedstawia koncepcję totalitarnego świata ukazaną w <i>Roku 1984</i> George'a Orwella, <p style="text-align: center;">BARDZO DOBRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • odnajduje i przedstawia zawarte w dziełach Aldousa Huxleya i George'a Orwella nawiązania do istniejących w rzeczywistości systemów totalitarnych, • dostrzega we współczesnym świecie zagrożenia wskazywane w antyutopijnych utworach Aldousa Huxleya i George'a Orwella oraz omawia te zjawiska
47	Sprawdzian wiadomości			